

Kalem Erbabı

Kültür, Düşünce ve Edebiyat Dergisi / 4. Sayı / 2026

ISSN: 3023 - 560X

Kalem Erbabı
Kültür, Düşünce ve Edebiyat Dergisi

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Yıl: 4 / Sayı: 4
Haziran 2026
Konya

İmtiyaz Sahibi
Doç. Dr. Ömer Faruk AKPINAR

Editör
Rufeyde Erva TOSUN

Yayın Kurulu
Havva YILMAZ
Rufeyde Erva TOSUN
Rabia ÇELİK

Son Okuma
Rabia ÇELİK

Kapak Çizimi ve Dizgi
Büşra Nur ELHAN

Yazışma Adresi
dergi.kalemerbabi@gmail.com
Instagram: drg_kalemerbabi
Twitter: drg_kalemerbabi

Gönderilen yazılar yayınlansın / yayınlanmasın iade edilmez.
Yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.
İsim belirtilerek alıntı yapılabilir.
Bu dergi Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi lisans
öğrencileri tarafından yılda bir kez olarak yayınlanmaktadır.

ISSN: 3023 - 560X

Editörden

Rufeyde Erva TOSUN 03

Röportaj / Gazzeli Tasnim Olwan ile

“Çocuklar Savaş Sesleriyle Uyanmamalı”

Rufeyde Erva TOSUN 04

Şiir / Ey Aşk

Hulusi DURMUŞ 06

Deneme / Portakal Çiçekleri Sınıfı

Ayla Nida ÖZDOĞAN 08

Deneme / Kalbin Hüznü ve Ruhun Buna- lımı Arasında

Rufeyde Erva TOSUN 10

Şiir / Terane

Senanur YAMAN 11

Makale / Gazze’de Çocuk Olmak

Bizim ‘Normalimiz’ Onların Kâbusu

Feyza YILMAZ 12

Deneme / Aynı Zamanı Paylaşmış Olmak

Beyzanur GÜRBÜZ 14

Deneme / Dilden Gönüle Bir Halk Takvi- mi: Küfür Geleneği ve Toplumsal İşlevi

Çiğdem Çiçek KAYA 15

Kitap Tavsiyeleri / Ğassân Kenefânî -

Hüzünlü Portakallar Yurdu

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sami SAMANCI ... 17

Kitap Tavsiyeleri / Ğassân Kenefânî – Güneşteki Adamlar

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sami SAMANCI18

Kitap Tavsiyeleri/ Rasim Özdenören – Gül Yetiştiren Adam

Arş. Gör. Dr. Muhammed Ali SÖYLEMEZ
..... 19

Kitap Tavsiyeleri / Prof. Dr. Mehmet Görmez - Sünnet ve Hadisi Anlama Kıla- vuzu

Doç. Dr. Mustafa YÜCEER 20

Kitap Tavsiyeleri / Prof. Dr. Ahmet Önkâl - Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Meto- du

Prof. Dr. Mithat ESER 21

Makale / İspanya'da Akademik Hare- ketlilik – Tübitak 2214-A Deneyimi ve Proje Yazımı

Arş. Gör. Dr. Yusuf BÜYÜKYILMAZ 22

Makale / İslam Tarihinin Öncü Kadını: Hatice Bint Huveylid

Eda Nur KAYA 26

Şiir / Taş Gazeli

Doç. Dr. Ömer Faruk AKPINAR 28

Editörlerimizden Film Tavsiyeleri 29

Röportaj / Büyük Hesaplaşma – ABD- İran Gerilimi Üzerine Hüseyin Gökâl Hocamız ile Bir Analiz

Havva YILMAZ 30

Mezun Kürsüsü / Geçmişten Geleceğe Birkaç Not

Arş. Gör. Mehmet KOÇ32

Mezun Kürsüsü / Konya Selçuk İlahi- yat'tan Kilis 7 Aralık İlahiyat'a

Arş. Gör. Şaziye Gül KOKULU36

Hocalarımızdan Tavsiyeler / Kahve Tadında Bir Tavsiye

Öğr. Gör. Dr. Süleyman KILIÇ38

Hocalarımızdan Tavsiyeler /

Varoluşsal Bir Uyanış İçin: Yeis, Atalet ve Hakikat Arasında İlahiyatçı Olmak

Prof. Dr. Osman Zahid ÇİFÇİ 40

Şiir / Ahenk

Serdar ŞAHIİN43

Fakülte Sözlüğü / Öğrencilere Tuleka Kavramını Sorduk 45

Bulmaca48

Fakültemizden Haberler 50

Kadrajdan Yansıyanlar

Rufeyde Erva TOSUN 52

Çizim: Büşra Nur Çelikkale

Hamd, varlığı anlamlı kılan ve insana kalemle ifade edebilme imkânı bahşeden Yüce Allah'a mahsustur.

Kalem Erbabı'nın bu sayısı ile yeniden sizlerle buluşurken, içimizde tarif etmesi zor ama derin bir sorumluluk hissi taşıyoruz. Çünkü her satırın, yalnızca bir düşüncenin değil; aynı zamanda bir niyetin, bir arayışın ve bir şahitliğin ifadesi olduğuna inanıyoruz. Bu yüzden bu dergiyi, sadece yazıların bir araya geldiği bir mecra olarak değil; düşünen bir kalbin iz düşümü olarak görüyoruz.

İlahiyat öğrencisi olmak, çoğu zaman insanı iki yönlü bir yolculuğun içine davet eder: Bir yanda geçmişin köklü birikimi, diğer yanda bugünün soruları ve arayışları... Bu iki alan arasında kurulacak denge, yalnızca bilgiyle değil, aynı zamanda idrak ve samimiyetle mümkündür. Elinizdeki bu sayı, tam da bu dengenin izini süren metinlerden oluşmaktadır. Kimi yazılarda geleneğin derinliğine temas ederken, kimilerinde çağın meselelerine kulak vermeye çalıştık.

Bu süreçte fark ettik ki yazmak, sadece anlatmak değildir; aynı zamanda anlamaya çalışmaktır. Bir meseleyi kaleme almak, ona dışarıdan bakabilmeyi, onu yeniden düşünmeyi ve çoğu zaman kendini sorgulamayı gerektirir. Belki de bu sebeple her metin, yazarı için olduğu kadar okuyucusu için de bir iç muhasebe imkânı taşır.

Dergimizin bu sayısında, düşüncenin yanında hissin, bilginin yanında estetiğin de yer bulmasına özen gösterdik. Çünkü insanı yalnızca aklıyla değil, kalbiyle de muhatap alan bir dilin daha kalıcı olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle sayfalar arasında dolaşırken bazen bir fikre, bazen bir duyguya, bazen de sessiz bir hatırlatmaya rastlayacaksınız.

Kalem Erbabı, adından da anlaşılacağı üzere, kalemin sorumluluğunu taşımaya gayret edenlerin buluşma noktasıdır. Bu çabanın en kıymetli tarafı ise tek sesli değil, çok yönlü bir düşünce iklimi oluşturabilmesidir. Bu sebeple sizlerin katkısı, eleştirisi ve varlığı, bu yolculuğun ayrılmaz bir parçasıdır.

Bu sayının ortaya çıkmasında emeği bulunan tüm arkadaşlarıma ve değerli hocalarımıza teşekkür ederim. Okuyan, düşünen ve bu çabaya ortak olan herkese ise ayrıca minnettarız.

Temennimiz odur ki bu sayfalar, sadece okunup geçilen değil; üzerinde durulan, düşünülen ve insana kendini yeniden hatırlatan bir durak olur.

Nice sayılarda buluşmak duasıyla.

Editör
Rufeyde Erva TOSUN

GAZZELİ TASNİM OLWAN İLE

“ÇOCUKLAR SAVAŞ SESLERİYLE UYANMAMALI”

“Bize biraz kendinden bahseder misin? Gazze’de sabahları uyandığında pencereden baktığında neler görürdün, sokağınızın nasıl bir kokusu ya da sesi vardı?”

Ben Tasnim Olwan, 13 yaşındayım, 2012 yılında Gazze’de doğdum. Kardeşlerimin en büyüğüyüm... 2017 yılına kadar Gazze’de yaşadım. Sonra Türkiye’ye geldim ve yaklaşık 5 buçuk yıl orada kaldım. Savaştan sadece 3 ay önce tekrar Gazze’ye döndüm...

Gazze’de savaştan önce her sabah uyandığımda kuş seslerini duyardım... Sokakta satıcıların sesleri olurdu... Bu sesler hayatta güzel bir his verirdi... Her şey çok sade ve güzeldi.

“Oradaki arkadaşlarınla en çok hangi oyunu oynamayı severdin? Gazze’nin sokaklarında saklambaç mı oynardınız, yok-

sa hep beraber yaptığımız başka özel bir eğlenceniz var mıydı?”

En çok saklambaç oynamayı severdim, özellikle kuzenlerimle... Ama aslında Gazze’de oyun oynamaya çok fırsatım olmadı... Çünkü 4 buçuk yaşındayken Türkiye’ye geldim, döndüğümde ise sadece 3 ay sonra savaş başladı...

Evde oynardık... Birlikte denize giderdik ya da parklara... Ama en çok birlikte olmayı severdik.

“Gazze’de senin için ‘burası benim en sevdiğim yer’ dediğin neresidir? Belki bir deniz kenarı, belki okulun bahçesi ya da bir ağaç altı...”

Gazze’de en mutlu olduğum yer deniz kenarıydı... Kuzenlerimle birlikte olduğum zamanlar...

Ama Türkiye’de en sevdiğim yer okul bahçesiydi...

Arkadaşlarımla vakit geçirmek ve öğretmenlerimle konuşmak

beni çok mutlu ederdi...

Gazze’de henüz okula yüz yüze gidemedim... Çünkü okul hayatım Türkiye’de geçti.

“Gazze denince aklına gelen en güzel yemek veya tatlı hangisi? Buraya geldiğinden beri ‘ah olsa da yesek’ dediğin o özel lezzeti bize anlatır mısın?”

Filistin yemekleri çok lezzetli... Bunu annem Türk arkadaşlarına ve komşumuza yemek yaptığında da görürdüm, onlar da çok severdi...

Filistin tatlılarından kaak ve künefeyi çok seviyorum...

Ayrıca Filistin kahvaltısında her zaman sevdiğimiz şeyler var: zahter ve falafel...

En sevdiğim yemeklerden biri de mahlube...

Annem çok lezzetli yemekler yapardı... Tadını hâlâ unutamıyorum.

“Türkiye’ye geldiğinde seni en çok ne şaşırttı? Buradaki ilk günlerinde ‘burası oradan ne kadar farklı’ dediğin bir anın oldu mu?”

Türkiye’ye ilk geldiğimde biraz korkmuştum... Ama bu korku sadece birkaç gün sürdü... Sonra Türkiye’yi ve insanlarını çok sevdim...

Çünkü bize çok sevgi gösterdiler... Özellikle Gazze’den ve Filistin’den geldiğimizi öğrenince...

Konya’da yeni bir eve taşındığımızda, Türk komşumuz bizi ziyaret etti... Biz Türkçe bilmiyorduk ama o bize televizyon verdi, Türkçe öğrenelim diye...

Bizi evine davet etti ve bize torunları gibi davrandı...

Türkiye’de kendimi güvende hissettim... Hiç yabancılik çekmedim...

Öğretmenlerim bana çok iyi davrandı... Tanıştığım herkes, Gazze’den olduğumu öğrenince bana sevgiyle yaklaştı.

“Türkiye’den ayrılırken yanında götürdüğün, senin için çok kıymetli olan bir eşyan (bir oyuncak, bir fotoğraf veya bir anahtar gibi) var mı? Varsa bizimle hikayesini paylaşır mısın?”

Türkiye’den benim için çok değerli şeyler getirdim...

Okul belgelerimi getirdim, içinde arkadaşlarımın ve öğretmenlerimin fotoğrafları var... Öğretmenimden bir hediye getirdim...

Türk bayrağını getirdim... Biraz Türk parası da var yanımda... Hatta hızlı tren kartım bile hâlâ benimle... Bunların hepsi bana güzel günlerimi hatırlatıyor.

“Büyüyünce ne olmak istiyorsun? Bu hayalin, yaşadığın olaylardan sonra hiç değişti mi yoksa daha da mı güçlendi?”

Önceden diş doktoru olmak istiyordum...

Ama savaştan sonra hayalim değişti... Öğretmen olmak istiyorum...

Çünkü çocuklara bir şeyler öğretmek, onlara anlatmak ve yüzlerinde bir gülümseme olmak istiyorum...

Çocukların zor günleri biraz unutmalarına yardımcı olmak istiyorum...

Ben de öğretmenlerim gibi, öğrencilerimin okulu ve hayatı sevmesini sağlayan bir öğretmen olmak istiyorum.

“Eğer tüm dünya seni dinliyor olsaydı, Gazze’deki çocuklar adına onlara ne söylemek isterdin? Senin kalbindeki o en büyük dileğin nedir?”

Eğer tüm dünya beni dinliyorsa, şunu söylemek istiyorum:

Biz Gazze’deki çocuklar da hayatı seviyoruz...

Oynamayı, gülmeyi, okula gitmeyi seviyoruz...

Biz sadece güven içinde yaşamak istiyoruz...

Korkmadan uymak...

Ve sabah kuş sesleriyle uyanmak istiyoruz, savaş sesleriyle değil...

En büyük dileğim... savaşın bitmesi...

Her çocuğun evine ve okuluna geri dönmesi...

Ve Gazze’deki çocukların da diğer çocuklar gibi çocukluklarını yaşayabilmesi...

.....

Rufeyde Erva TOSUN

2/B

Ey Aşk

Sana şiirler yazacağım bu gönül bıkmayacak
Kalemim kırılacak ama gönlüm susmayacak
Göreceksin, dudağımın burukluğu satırlara yansıyacak
Akacak dizelerin arasından gözyaşları taşacak
Ve gönlüm feryat edecek içimdeki aleme
Kalbim kanayacak, sen düşeceksin sîneme

Kalem ne zaman konuşsa duyulur aşıkların iç çekişleri
Boğazları düğüm düğüm olur, hasret gücüne gider
Gözleri yârini arar, hayaline tutunur elleri
Zihinlerde dövülen ağı, işlenir gönle gider

Yalnızlığın hüznü biter, duayla bulur sekîneti
Gönüldeki ağılar çözülür ve dağılır gider
Aşık; bulutlara yazar mektubunu, gözleridir kalemi
Rüzgarlar ne güzel elçidir, yârin şehrine gider
Melekler eşlik eder, dökülür aşk çiseleri
Filizlenir gülistan olur, bahçe gelir çöl gider.

Acıyı tanımam ben, ilacımdır tevekkül,
Bakma aşk dediğime
Ne gelirse kaderdendir gül gözlerinle ümitle
Umut gönlümün rızkıdır beni bundan mahrum etme
Rüzgarlar estirir bakışların
Ve bakarsın şirin pencerelerden
Gönlüme yağmurlar düşer rahmetin müjdecisinden
Ömür geçiyor ve isterim hatıralarımda hoş bir seda kalsın
Nesiller geçsin ve hatıralar rahmetle anılsın

Üzerinden zaman geçsin
Ve şahit olsun gökyüzü
Leyla'dan razıdır mecnun, kader söylesin son sözü.

Aşkî öyle bilirm ki ben,
Deli divane olmak değildir asla
Leyla da masaldır aslında mecnun da...
Aşk odur ki; bilirsin gökyüzü altında hepimiz biriz.
Ne de olsa birbirimizi Allah için severiz

İzler taşıyan bir resimden
Renkler taşıyor cıvı cıvı siyah beyaz
Evet öyledir, gülen yüzlerde nice dertler gizli
Meramını anlatmak kolay
Beklenen sadece ilgi
Sevmeyi öğret bana aşk sofrasında
Unuttuğum hisleri hatırlat ve fısılda
Leylam ol benim ve gel ol sultanım
Tenin bana olmuş pusula ve sende seni bulayım
Aşkından geçmişim kendimden
Ve bulmuşum seni
Ne isterim daha ben, var mı senden güzeli?

Aşk mı? Bir sevda uğruna
Deli divane olmak değil
Aşk, bir gün kabul olmasıdır duanın
Ve elbet renklerine kavuşmasıdır, siyahın ve beyazın

Portakal Çiçekleri Sınıfı

Hayatıyla en güzel örneği Hortaya koyan Peygamber Efendimiz (s.a.v.), cevâmiu'l-kelim özelliği sayesinde en derin hakikatleri kısa ve öz ifadelerle dile getirmiştir. Hadislerinde yer alan teşbihler, bu hakikatlerin zihinlerde kalıcı biçimde yer etmesini sağlayan güçlü anlatım unsurlarıdır. O, yalnızca sözleriyle değil, hâl ve davranışlarıyla da insanlığa rehberlik etmiştir. Konuşmalarında veciz ve anlam yüklü ifadeler kullanarak muhataplarının ilgisini canlı tutmuş, sözlerinin açık ve etkili biçimde anlaşılmasını sağlamıştır. Söz konusu bu hikmetli anlatım tarzı benim eğitim hayatımda da en büyük ilham kaynağım oldu. Peki, asırlar öncesinden gelen bu hoş koku ve güzel tat benzetmesi, bugünün çocuklarının dünyasında nasıl bir karşılık bulabilirdi? İşte *Portakal Çiçekleri*'nin hikâyesi tam da bu soruyla başladı.

Eğitim tecrübelerimden öğrendiğim bir gerçek var ki yaz aylarında çocukları Kur'an kurslarına teşvik etmenin etkili yollarından biri, öğrenme ortamını anlamlı bir sembol etrafında inşa etmektir. Öncelikle sınıfa verilen isim, öğrencinin aidiyet duygusunu güçlendiren ve öğrenme sürecine duygusal bağ kazandıran önemli bir unsurdur. Bu anlayışla, yaz okulunda öğrencilerimle sınıfımıza uygun bir ad ararken Kur'an-ahlâk ilişkisini güçlü biçimde anlatan bir hadis-i şeriften ilham aldım. Amacım Kur'an'ı yalnızca güzel bir telaffuzla okumak değil, okunanın hayata ve ahlâka yansımaları olduğunu anlatabilmektir. Rivayeti öğrencilerimle okuyup anlamı üzerine düşündükten sonra sınıfımıza hepimizin beğendiği *Portakal Çiçekleri* adını verdik. Bu isim hem zarif bir anlam taşıyor hem de okuduğumuz hadisi zihinlerde kalıcı hâle geti-

riyordu. Zira Kur'an, yalnızca okunduğunda değil, yaşandığında anlam kazanan bir kitaptır.

Bu vesileyle gelin, bu hadis üzerine birlikte tefekkür edelim.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
مَثَلُ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَأَلَّا تُرْجَى طَعْمُهَا
طَيِّبٌ، وَرِيحُهَا طَيِّبٌ، وَالَّذِي لَا يَقْرَأُ
الْقُرْآنَ كَالْتَّمَرَةِ طَعْمُهَا طَيِّبٌ، وَلَا رِيحَ
لَهَا، وَمَثَلُ الْفَاجِرِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ
كَمَثَلِ الرَّيْحَانَةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ، وَطَعْمُهَا مُرٌّ،
وَمَثَلُ الْفَاجِرِ الَّذِي لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ
الْحُنْظَلَةِ طَعْمُهَا مُرٌّ، وَلَا رِيحَ لَهَا.

Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurur:

"Kur'an okuyan mümin, turunc/portakal gibidir; kokusu da tadı da hoştur. Kur'an okumayan mümin hurma gibidir; kokusu yoksa da tadı hoştur. Kur'an okuyan münaфіk reyhana benzer; kokusu

hoş tadı acıdır. Kur'an okumayan münafık Ebû Cehil karpuzuna benzer; kokusu olmadığı gibi tadı da acıdır. (Buhârî, "Fezâilü'l-Kur'an", 17 [No. 5020])

Hiz. Peygamber (s.a.v.) Kur'an ile kurulan ilişkiyi anlatırken soyut kavramlar yerine herkesin kolayca anlayabileceği somut benzetmelere başvurmuştur. Hadiste geçen "الترجة" (utruce) kelimesi tadı ve kokusuyla bu derin mecazı en güzel şekilde hissettirdiği için klasik şâirhlerce *turunç*, modern çevirilerde ise *portakal* olarak yorumlanmıştır.

Bu hadiste karşımıza dört farklı insan hâli çıkar:

Kur'an okuyan mü'minin turunç ya da portakala benzetilmesi oldukça anlamlıdır. Bu meyve rengiyle göze, kokusuyla çevreye, tadıyla gönle hitap eder, aynı zamanda faydalıdır. Bu teşbihte hoş koku, mü'minin çevresine yansıyan güzel ahlâkını; tadının güzelliği ise kişinin iç dünyasındaki iman ve huzuru temsil eder.

Burada kastedilen okuma yalnızca lafzı seslendirmek değil, anlamını kavrayıp onunla yaşamaktır. Kur'an'ı hayatına taşıyan kimse, bulunduğu yere huzur getirir. Onun ahlâkı, tıpkı bir meyvenin kokusu gibi fark edilmeden yayılır ve kalplerde iz bırakır. Nitekim sınıfta bu benzetmeyi konuştuğumuzda, bir öğrencimin "Öğretmenim, o zaman biz de portakal gibi etrafımızı güzelleştirebiliriz değil mi?" demesi, hadisin çocuk kalbindeki ilk meyvesiydi.

Kur'an okumayan ama onun hükmüleriyle amel eden mü'min hurmaya benzetilmiştir. Hurmanın tadı güzeldir ve özü itibarıyla faydalıdır. Ancak kokusunun olmaması, çevresine doğrudan bir etkisi olmadığını gösterir.

Bu kişi Allah katında değerlidir fakat toplum üzerindeki tesiri sınırlıdır. Tıpkı tadı damağımızda kalan ama kokusunu alamadığımız bir hurma gibi hayrı kendindedir, dışarıya sızmaz.

Kur'an okuyup onunla amel etmeyen münafık, kokusu güzel fakat tadı acı olan reyhan gibidir. Dışarıdan bakıldığında dindar ve etkileyici görünen bu kimşelerin iç dünyalarında Kur'an'ın izleri yoktur. Okumaları ve ibadetleri riyaya dönüşür bu yüzden insanlar görünüşlerine aldanabilse de manen onlardan

rahatsızlık duyarlar. Bu hâl, dışı süslü ama içi boş bir paket gibidir; reyhanın kokusu sizi kendine çeker ama tadına baktığınızda o acılık hayal kırıklığı yaratır.

Hadiste en olumsuz örnek, Kur'an'la bağı bulunmayan münafıktır. Bu kimse ne hoş kokusu ne de güzel tadı olan aksine zararlı bir bitkiye, Ebû Cehil karpuzuna benzetilmiştir. Bu benzetmeyle Hiz. Peygamber (s.a.v.), Kur'an'dan uzak kalan münafıkların durumunu açıkça ortaya koymuştur. Zira onlar, ilahî kelâmdan hiçbir şekilde faydalanamaz; inanç ve ahlâk bakımından bozulmuş bir hâl

sergilerler. Kendilerine yararları olmadığı gibi topluma da fayda sağlamazlar.

Hiz. Peygamber'in (s.a.v.) meyve ve bitkiler üzerinden örnek vermesi dikkat çekicidir. Çünkü ameller de insanın iç dünyasının meyveleridir. Ağaçta yetişen ve yukarı doğru yükselen meyveler mümini temsil ederken yerde yetişen bitkiler münafığı temsil eder. Bu sembolik tercih insanın manevî yükselişi ile düşüşü arasındaki farkı inceliklerle anlatır.

Velhasıl bu hadis-i şerif bize şunu öğretir: Kur'an'la kurulan bağ, insanın yalnızca dilinde değil kalbinde ve davranışlarında da kendini göstermelidir. Okunan âyetler ahlâka dönüşmediğinde koku kalıcı olmaz. Biz *Portakal Çiçekleri* adını seçerken, öğrencilerimizin sadece güzel okumalarını değil; öğrendiklerini bulundukları yeri güzelleştiren bir hâl ile hayatlarına taşıyabilmelerini arzu etmiştik.

Nitekim Hiz. Âişe (r.a.), kendisine Resûlullah'ın ahlâkı sorulduğunda, "Onun ahlâkı Kur'an'dı." demişti. Bu ifade, Kur'an'ın Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) hayatında sadece okunan bir metin değil; yaşanan, davranışlara dönüşen canlı bir rehber olduğunu en veciz şekilde ortaya koymaktadır. Kur'an yaşandığında, tıpkı hadiste zikredilen turunç/portakal gibi hem iç dünyamıza tat verir hem de çevremize güzel bir koku bırakır.

Merhum Tahir Büyükkörükçü Hocamızın, niyaz ettiği o güzel duanın bereketiyle; *Kur'an'ın lafzını hâmil, mânâsıyla âmil, hikmetiyle kâmil kullardan olmayı Cenâb-ı Hak cümlemize nasip eylesin.*

Vesselâm.

Ayla Nida ÖZDOĞAN

2025 Mezun / Hadis YL Öğrencisi

KALBİN HÜZNÜ VE RUHUN BUNALIMI ARASINDA

Modern çağda hüznün ile depresyon sık sık bir-biriyle karıştırılmaktadır. Oysa hüznün, insani ve manevi bir duyarlılık iken depresyon, ruhsal bir rahatsızlıktır. Depresyon, kişinin kendisi ve dünya hakkında umutsuz düşüncelere kapılması, hayatın anlamını kaybetmesi sonucu ortaya çıkan bir bunalım hâlidir. Bu durum karşısında bir çözüm üretilemezse insanın içine düştüğü bu hâl süreklilik gösterir ve hayata karşı kişinin işlevselliğini bozar. İnsan sürekli neşeli, keyifli, mutlu, her şeyin istediği gibi olmasını ister. İşleri düzgün gitsin, sevdikleri hastalanmasın, ölmesin ister. Evi geniş, arabası dört dörtlük olsun ister. Ama insanın istediği her şey olmaz veya istediği zamanda olmaz. Çünkü bu dünya cennet değildir. Bilinçli ve duygusal bir varlık olan insanın bu farkındalığı kazanması, onu içine girdiği ruhsal bunalımdan çıkarabilir.

Hüznün duygusu, Kur'an'da inkâr edilemez insani bir gerçeklik olarak kabul edilir. Kur'an'ın birçok ayeti bizlere "Mümin üzülmür fakat ümitsizliğe düşmez." mesajını vermektedir. Peygamberimiz (s.a.v.), hicret esnasında mağaraya sığındıklarında Hz. Ebu Bekir'e (r.a) "Üzülme, şüphesiz Allah bizimle beraberdir." (Tevbe, 9/40) buyruğuyla hüznün, insanın

karşı koyamadığı bir duygu olmasının yanı sıra sonsuz ve çözümsüz olmadığına bilincini aşılar. Hz. Yakub'un (a.s) "Ben hüznü derimi değil, Allah'a arz ederim." (Yusuf, 12/86) ifadesi,

hüznün yaşanan imtihanlar neticesinde ortaya çıkan doğal bir hâl olduğunu; aile hayatımızda veya insanlarla olan sosyal ilişkilerimizde yaşadığımız sorunları insanlardan ziyade Allah'a arz etmemiz gerektiğini vurgulamaktadır.

Biz, hüznün Peygamberi'nin ümmetiyiz. Peygamberimiz (s.a.v.), oğlu İbrahim'i kaybettiğinde gözlerinden yaşlar akarken "Göz yaşarır, kalp hüznülenir; fakat biz Rabbimizin hoşnut olmayacağı bir

söz söylemeyiz. Vallahi ey İbrahim, biz senin ayrılığından dolayı çok mahzunuz." buyurmuştur (Buhârî, Müslim). Peygamberimizin (s.a.v) bu sözü, hayatta başımıza gelebilecek ağır imtihanlar karşısında bile Allah'a isyan etmememiz gerektiği konusunda bir uyarıdır.

Bazen de insana sebepsiz yere bir hüznün gelir. Aslında bu, Allah'ın bir ikramıdır. İnsan hüznünlükten Allah'la daha çok bağ kurar. Hüznün, Allah'ın bize "Aslına dön, senin asıl yurdun bu oyun ve eğlence dünyası değil, bunu fark et." demesidir. Belki de bu sebeple hüznün, her zaman bir kayıp değildir. Bazen bir arayıştır. İnsanın kendini, Rabbini ve hayatın hakikatini yeniden düşünmesine vesile olur. Ancak burada dikkat edilmesi gereken bir nokta vardır: Hüznün, insanı içine kapatan bir yalnızlığa dönüşmemelidir.

Sonuç olarak Müslümanın hüznü, onu Allah'a yaklaştırdığı sürece kıymetlidir. Çünkü mesele hüznünden kaçmak değil, onu doğru yere yöneltmektir. Makbul olan ulvî hüznün, hiçbir zaman bir bunalım, karamsar bir tavır değildir. Gönlümüze manevi bir burukluk verir, vicdan sahibi kılar. Yazarın da dediği gibi: "Mutluluk insanı tatlı yapar, başarı ısıltılı, zorluklar güçlü, hüznün ise insanı insan yapar."

Rufeyde Erva TOSUN

2/B

Terane

Zaman gönlümde tatlı bir buse
Tenime değip eriten, acıklı name
Yaktı kibrit misali, anılarımı
Tutuşturdu göz yaşlarımı gülüşüyle
Zaman izledi meleklerin dansını, gülümseyerek
Şahit olun, dedi, asılı yıldızlara
Ah şu bendeki delilik, kalp ve can
Birer ağıttır kayıp giden anılarıma
Zaman boğmasın beni inceden inceye
Dayanmak için kafamda tutturmuş bir türküyle
Ayğa kaldıracak tutup hayalin saçlarından ,
Geçen zaman acıtmaz mı, buruk bakışlardan

Senanur YAMAN

2025 Mezun

GAZZE'DE ÇOCUK OLMAK

BİZİM "NORMALİMİZ" ONLARIN KÂBUSU

Şimdi dürüst olalım: Gazze'deki çocukları düşündüğümüzde, çoğumuzun aklına gelen ilk şey, televizyonda gördüğümüz "haber görüntüsü" oluyor. Üç saniyelik bir enkaz detayı, beş saniyelik bir ağlama sesi... Sonra kanalı değiştiriyor, hayatımıza devam ediyoruz. İşte sorun tam olarak burada başlıyor: Bizim normalimiz, onların hayatını bu kadar hızlı tüketmek oldu.

Bizim Parkımız, Onların Enkazı

Bir düşünün: Sabah kalkıyorsunuz, çocuğunuzu okula hazırlıyorsunuz, belki hafta sonu parka götürüyorsunuz. Oysa Gazze'de bir çocuk, uykusundan bombanın o dehşet verici patlama sesiyle sıçrayarak uyanıyor. Parkları mı? Onların parkı yok. Onların oyun alanı, bir binanın

molozları arasında, hala sağlam kalmış bir ayakkabıyı bulma umudu.

Biz burada "Gelecek kaygısı" yaşıyoruz. Onlar ise "Yarın sabah hayatta kalma kaygısı" yaşıyor. Aradaki fark, öyle basit bir felsefe tezi değil; düpedüz bir insanlık uçurumu

Büyüme mi, Sadece Yaşamak mı?

O çocuklar büyüdüğünde ne olacak sanıyorsunuz? Doktor mu, mimar mı, öğretmen mi? Hayır! Oradaki çocukların çoğu, yaşadıkları travma sonrası stres bozukluğuyla büyüyor. Onlar, sevgi, şefkat, güven gibi temel ihtiyaçlar yerine, hangi sığınacağın daha güvenli olduğunu öğrenerek olgunlaşıyorlar.

Biz, onların yüzündeki kiri, göz-

lerindeki korkuyu görüp "Ne kadar üzücü..." deyip geçiyoruz. Peki bu "üzücü" durumun devam etmesine izin veren o büyük sessizliğin bir parçası olduğumuzu hiç düşündük mü? Oysa onların çığlığı, sadece füzelerin sesiyle bastırılmıyor; bizim ilgisizliğimizle de boğuluyor.

Aynaya Bakın: O Sessizlik Kimin?

Gazze'deki bir çocuğun hayatının, bizim sosyal medyada paylaştığımız bir fotoğraf kadar değerli olmadığını ne zaman kabul edebildik?

Bu ve buna benzer yapılan eleştiriler, hiç kimseye parmak sallamak için değil. Bu, hepimizin yüzüne vuran sert bir gerçektir: Biz, sıcak yataklarımızda, o çocukların göz ardı edilmiş hayatları üzerine kurulu bir konforun keyfini sürüyoruz.

Yoksa bizlerden sonra gelecek nesil Muhammed ümmetinin bu zalimliğe karşı nasıl sessiz kalabildiğini mi yazacak? Zalim olmak için insanları öldürmek gerekmez. Yapılan zulme sessiz kalmak da en az o zulmü yapanlar kadar zalimleştirir bizi. Sizce de artık o çocukların hikayelerini sadece bir haber bülteni değil, kendi vicdanımızın bir parçası olarak görme vakti gelmedi mi? Yoksa o küçücük eller, tarihin en büyük utancını gösteren birer parmak izi olarak mı kalacak?..

Feyza YILMAZ

1/B

AYNI ZAMANI PAYLAŞMIŞ OLMAK

Zamanın garipliği üzerine küçük bir düşünce

Heyecanla başladığımız o birinci sınıf var ya. Dördüncü sınıfı düşününce “aman daha çok var” derdik. Şimdi bakıyorum, o çok dediğimiz zaman gelmiş ve o “daha çok var ya” dediğimiz zamanın içindeyiz. Hatta mezuniyete bile az kalmış, enteresan gerçekten...

İçinde olduğumuz zamanın değerini fark etme çabasıyla yaşadım. Güzel günler, stresli sınav haftaları, saçma sapan olaylar, kahkahalar... Hepsi karışık ve komik bir şekilde duruyor hafızamda. Tuhaf olan şu ki: dört yıl boyunca içinde yaşadığımız fakülteden yavaş yavaş uzaklaşıyoruz, sanki bize ait bir yer değilmiş gibi.

Her gün aynı sınıfta gördüğümüz insanların çoğunu bir daha muhtemelen hiç görmeyeceğiz.

Bu düşünce hem komik hem garip.

Düşünsenize acaba sınıfta her gün gördüğümüz o kişiler ileride ne iş yapacak? Kiminle evlenecek? Kaç çocuğu olacak? Mutlu olacak mı? Nerelerde yaşayacak? Hiçbir fikrimiz yok. Dört yıl boyunca yanından defalarca geçip gittiğimiz, belki bir kere bile konuşmadığımız ama simaen tanıdık gelen o insanlar tamamen bilinmez bir dünya artık.

Ayrıca işin en ilginç kısmı şu:

Dört yıl boyunca aynı kapıdan geçtiğin, aynı yerde çay içtiğin belki hiç konuşmadığın insanların bile hayatına bir iz bıraktığını fark edersin.

Komik ama gerçek olan bir daha hiç görmeyeceğin insanlar, dört yıl boyunca hayatının fon karakterleriydi.

Ve gün gelir mezun olunca hepsi bir anda dağılır gider ama bazıları var ki...

Onlar gerçekten canından bir parça gibi kalır.

Üniversiteye başlamadan önce üniversite kazanmak hayatın merkezindeydi. Şimdi bakınca, aslında üniversite hayatın küçük bir parçasıymış ama o küçük parçanın içinde, ömür boyu yanımda taşıyacağım insanlar var: Şüheda, Seleme, Ayşe, Sıdika, Emine, Fatmanur, Rümeyya, Berna, Rtsümeyra, Merve, Hilal Miyase, Arzu, Zeynep... :)

Zaman dediğimiz şey gerçekten de tuhaf... Bir yandan “oh be” dedirtiyor, bir yandan “vay be” diye iç geçiriyor.

Ama yine de iş dönüp dolaşıp tek bir duyguda toplanıyor. Dilerim ki bu aynı zamanı paylaştığım herkes hayatın geri kalanında gerçekten mutlu olur.

Ve yolu hep iyi insanlarla karşılaştı.

Beyzanur GÜRBÜZ

4 / B

DİLDEN GÖNÜLE BİR HALK TAKVİMİ: KÜFÜR GELENEĞİ VE TOPLUMSAL İŞLEVİ

“Küfür” olarak adlandırılan bu köklü gelenek, uzun yıllar boyunca toplumsal kabul görerek şekillenmiş; sözlü kültür aracılığıyla kuşaktan kuşağa aktarılmış bir halk inancıdır. Günlük yaşamın dokusuna işleyen, benimsenen ve özümşenen bu olgu, özellikle Konya’nın Ilgın ilçesi ve çevresinde varlığını sürdürmektedir. Belirli ritüeller ve sakınmalarla anlamlandırılan bu gelenek, toplumsal kolektif hafızanın ve halk inanışlarının somut bir yansıması niteliğindedir.

Küfür geleneğinin kökenine dair kesin bir tarihsel veri bulunmamakla birlikte, bu inancın mevsimlik döngülerle sıkı bir bağı olduğu görülür. Geleneksel takvime göre bu süreç, 15 Nisan’da başlayıp Mayıs ayının ilk haftasına kadar devam eden dönemi kapsar. “Küfür Günleri” olarak anılan bu zaman dilimi, aynı zamanda doğanın uyanışını müjdeleyen Hıdırellez’in de habercisi sayılır. Hatta bölge halkı arasında Hıdırellez’den üç hafta öncesine denk gelen bu süreç, rüzgârın esışı gibi doğa olaylarıyla ilişkilendirilerek metafizik anlamlar yüklenmiş bir zaman dilimidir.

Gündelik Yaşamdaki Yasaklar ve Tabular

Küfür geleneği çerçevesinde şekillenen inanışlar, bireylerin günlük pratiklerini belirli bir disiplin altına alır. Bu günlerde toplumda “Küfür günleri geldi/ yaklaştı” uyarısı eşliğinde bir dizi “yapılmaması gerekenler” listesi devreye girer. Gelenek uyarınca bu süreçte;

- **Ev, çardak ve avlu süpürülmez.**
- **Detaylı ev temizliği yapılmaz.**
- **Ekmek pişirilmez, çamaşır yıkanmaz.**

• **Hamur yoğurulmaz, yoğurt mayalanmaz.**

• **Çocuklar yıkanmaz.**

Bu yasakların ihlal edilmesinin çeşitli olumsuz sonuçlar doğuracağına inanılır. Örneğin; süpürme işleminin böceklenmeye, çamaşır yıkamanın veya ekmek yapmanın küflenmeye, çocukları yıkamanın ise bitlenmeye yol açacağı düşünülür. Bu tür tabular, insanların yaşam biçimlerine doğrudan müdahale eden birer toplumsal denetim mekanizmasına dönüşmüştür.

Bereket ve Sakınma Arasında

Küfür geleneği sadece sakınmalarla sınırlı değildir; içinde bir bereket inancını da barındırır. İnanişâ göre, küfür günlerinde ekilen buğday, nohut, fasulye ve mısır gibi ürünlerin yanı sıra bağ ve bahçe işlerinin oldukça verimli olacağı kabul edilir. Bu durum, geleneğin sadece olumsuzluklardan kaçınma değil, aynı zamanda bolluğu davet etme yönünün de olduğunu gösterir.

Sözlü Kültürden Günümüze

Bu gelenek, yaşanmış tecrübelerin dilden dile aktarılmasıyla hayatîyetini korumuştur. Yasaklara uymayanların karşılaştığı aksiliklere dair anlatılan hikâyeler, inancın toplumsal etkisini pekiştirmiştir. Her ne kadar günümüzde modern yaşamın etkisiyle bu uygulamalar “eskilere ait birer hatıra” olarak görülmeye başlansa da, kültürel bir miras olarak varlığını sürdürmektedir. Günümüz nesli bu ritüelleri büyük oranda terk etmiş olsa ve işlerine devam etse de küfür geleneği Ilgın ve çevresinin kültürel kimliğinin özgün bir parçası olarak hafızalardaki yerini korumaktadır.

Çiğdem Çiçek KAYA

2025 Mezun / Hadis YL Öğrencisi

Hocalarımızdan

K **A** **T** **A** **P**

Tavsiyeleri

Ğassân Kenefânî – Hüzünlü Portakallar Yurdu

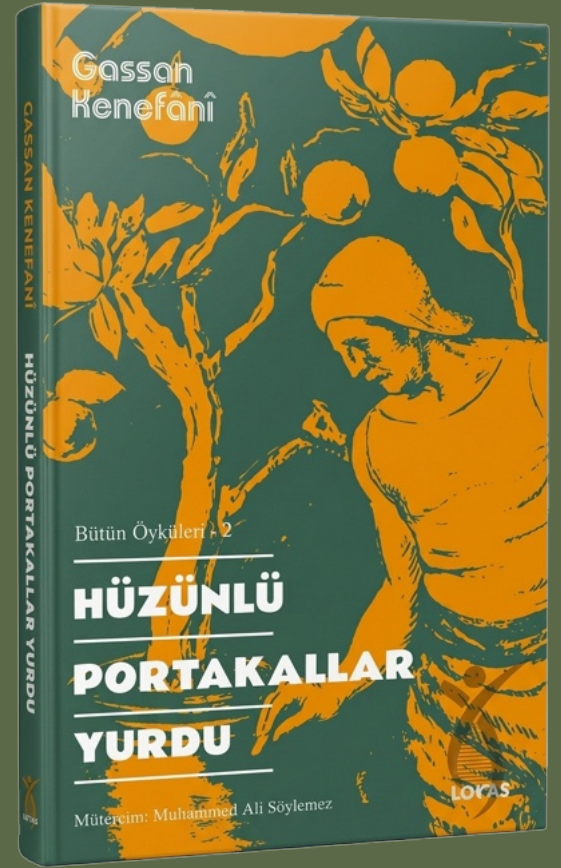
(أرض البرتقال الحزين)

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sami SAMANCI

Ğassân Kenefânî'nin Hüzünlü Portakallar Yurdu adlı öykü kitabı, Filistin edebiyatının en çarpıcı ve etkileyici metinlerinden biridir. Yazarın sürgün, yersizleştirme ve kimlik kaybı gibi temaları derin bir insani duyarlılıkla ele aldığı bu eser, özellikle 1948 sonrası Filistin trajedisinin edebî bir tanıklığı niteliğindedir. Kitap, adını taşıyan Hüzünlü Portakallar Yurdu isimli öykü başta olmak üzere bir dizi kısa öyküden oluşur. Bu öykülerde, Filistinlilerin topraklarından koparılışı, mültecilik deneyimi ve bu sürecin bireyler üzerindeki psikolojik yıkımı yalın, fakat sarsıcı bir üslupla aktarılır. Kenefânî'nin anlatımında dikkat çeken en önemli özelliklerden biri, büyük tarihsel olayları doğrudan anlatmak yerine, bunların sıradan insanların hayatındaki yansımalarına odaklanmasıdır. Böylece okuyucu, politik bir meseleyi istatistikler ya da sloganlar üzerinden değil, insan hikâyeleri üzerinden deneyimler. Eserdeki öykülerde çocuklar, yaşlılar ve sıradan aile bireyleri ön plandadır. Özellikle çocuk bakış açısı, masumiyet ile trajedinin kesiştiği bir anlatım

alanı oluşturur. Yazar, bir çocuğun gözünden sürgünü anlatırken, kaybın büyüklüğünü daha da derinleştirir. Portakal metaforu ise yalnızca ekonomik ya da coğrafi bir unsuru değil; aynı zamanda hatıraları, aidiyeti ve kaybedilmiş bir cenneti temsil eder. Bu yönüyle kitap, güçlü bir sembolik dil barındırır. Kenefânî'nin dili son derece sade, doğrudan ve etkileyicidir. Ağdalı ifadelerden kaçınan yazar, kısa cümlelerle yoğun bir anlam kurar. Bu sadelik, anlatılan acının daha güçlü hissedilmesini sağlar. Öykülerde dramatizasyon abartıya kaçmaz; aksine, çoğu zaman sessizlik, eksiklik ve söylenmeyenler üzerinden bir etki yaratılır. Bu da metinlere modern edebiyatın güçlü anlatım tekniklerinden biri olan "boşluk estetiği"ni kazandırır. Eser aynı zamanda politik bir bilinç taşır; ancak bu bilinç propaganda düzeyine indirgenmez. Kenefânî, ideolojik mesajını insanî hikâyelerin içine ustalıkla

yerleştirir. Bu nedenle kitap, hem edebî hem de düşünsel bir derinlik sunar. Filistin meselesini anlamak isteyen bir okur için, bu eser yalnızca bir edebiyat metni değil; aynı zamanda tarihsel bir hafıza kayıdır.

Eserin Türkçe çevirisi, Selçuk Üniv. İlahiyat Fakültesi öğretim elemanlarından Dr. Muhammed Ali SÖYLEMEZ tarafından yapılmıştır.

Ğassân Kenefânî - Güneşteki Adamlar (رجال في الشمس)

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sami SAMANCI

Ğassân Kenefânî'nin en önemli eserlerinden biri olan Güneşteki Adamlar, Filistin edebiyatının simge metinlerinden biri olarak kabul edilir. 1963 yılında yayımlanan bu kısa roman, 1948 sonrası Filistinli mültecilerin yaşadığı trajediyi çarpıcı ve

hayat tecrübelerine sahip bu üç karakter, aslında Filistin toplumunun farklı kesimlerini temsil eder. Onları ortak noktada buluşturan ise yoksulluk, çaresizlik ve yurtlarından koparılmış olmanın derin acısıdır. Yolculukları sırasında, insan kaçakçılığı yapan Ebu'l-Hayzuran ile anlaşarak bir petrol tankerinin su deposunda gizlenerek sınırı geçmeye çalışırlar. Romanın en çarpıcı yönü, bu yolculuğun trajik sonudur. Kavurucu çöl sıcağı altında tanker içinde mahsur kalan üç adam, sessizce ölüme terk edilir. Bu dramatik son, yalnızca bireysel bir felaket değil; aynı zamanda Filistin halkının içine düştüğü çaresizliğin güçlü bir metaforu olarak okunur. Kenefânî'nin "Neden tankerin duvarlarını çalmadılar?" şeklindeki meşhur sorusu, romanın temel sorgulamasını oluşturur. Bu soru, pasifliği, suskunluğu ve direniş eksikliğini eleştiren derin bir politik ve varoluşsal çağrı niteliğindedir. Kenefânî'nin anlatım üslubu son derece yalın, yoğun ve semboliktir. Roman kısa olmasına rağmen çok katmanlı

bir anlam dünyası sunar. Çöl, sıcak, tanker ve susuzluk gibi unsurlar yalnızca fiziksel gerçeklikler değil; aynı zamanda umutsuzluk, baskı ve sıkışmışlık hâlinin sembolleridir. Yazar, bireysel hikâyeler üzerinden kolektif bir trajediyi anlatmayı başarır. Eser, açık bir politik arka plana sahip olmasına rağmen propaganda düşmez. Aksine, okuyucuyu düşünmeye sevk eden, sorgulayıcı bir dil kullanır. Bu yönüyle Güneşteki Adamlar, yalnızca Filistin meselesine dair bir anlatı değil; aynı zamanda insanın çaresizlik karşısındaki tutumunu sorgulayan evrensel bir metindir. Sonuç olarak bu roman, kısa hacmine rağmen güçlü mesajlar barındıran, sarsıcı ve unutulmaz bir eserdir. Ğassân Kenefânî, bu yapıtıyla hem Filistin halkının yaşadığı dramı edebiyat aracılığıyla görünür kılmış hem de modern Arap edebiyatına kalıcı bir katkı sunmuştur.

Eserin Türkçe çevirisi, Selçuk Üniv. İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Dr. Yusuf Sami SAMANCI tarafından yapılmıştır.

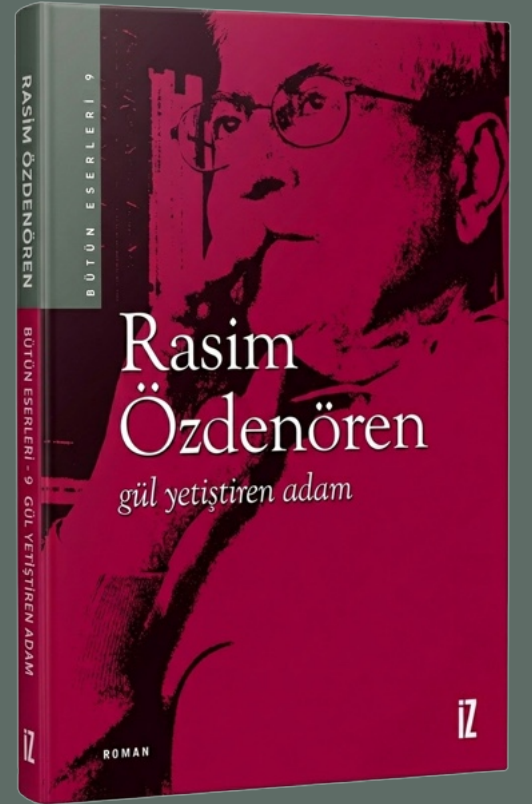
sembolik bir anlatımla gözler önüne serer. Eser, daha iyi bir yaşam umuduyla Kuveyt'e kaçak yollarla gitmeye çalışan Ebu Kays, Esad ve Mervan isimli üç Filistinli karakterin hikâyesi etrafında şekillenir. Farklı yaş ve

Rasim Özdenören Gül Yetiştiren Adam

Arş. Gör. Dr. Muhammed Ali SÖYLEMEZ

Türk edebiyatının “Yedi Güzel Adam”ından biri olan Rasim Özdenören’in kaleme aldığı Gül Yetiştiren Adam, modernleşme sancıları çeken bir toplumun ruhsal haritasını çıkaran bir başyapıttır. Yayınlandığı günden bu yana etkisini yitirmeyen bu eser, sadece bir roman değil, aynı zamanda derin bir modernite krizi okumasıdır. Eser iki farklı hikaye üzerinden okuyucuya hitap eder. İlk olarak Kurtuluş Savaşı yıllarında mücadele eden adamın savaş sonrasında uğruna savaştığı değerlerin yok olduğunu görüp yaşadığı hayal kırıklığı sebebiyle kendisini elli yıl boyunca evine kapatması ve gül yetiştirip ibadet etmekle meşgul olması anlatılır. Rasim Özdenören, batılılaşma rüzgarlarının sert estiği bir dönemde yaşanan değişimi kabul etmeyerek evine kapanan bu sessiz direnişçinin yaşadığı hayal kırıklığı ve küskünlüğü şu ifadelerle özetler: “Savaşarak neyi ortadan kaldırmak istemişlerse, savaştan sonra o gelmişti. Tuhaf bir kader...” Kurgunun diğer tarafında ise okuyucuyu Sitare adında bir kahraman karşılar. Sitare; gelenekten kopuşu,

dinden kaçışı ve benlikten uzaklaşmayı temsil eder. Modern yaşama koşulsuz ayak uydurmayla çalışan Sitare’nin serüveni ise anlamsızlık, kaybolmuşluk ve buhranla son bulur. Özdenören bu iki farklı portre üzerinden toplumun maruz kaldığı doğu-batı, gelenek-modernite gibi krizlere ışık tutmayı hedeflerken değişimin karşısında küskün, sessiz ve içe kapanık direnişin işe yaramadığını; değişime bütünüyle teslim olmanın da buhranla sonuçlanacağını anlatır. Bu bakımdan Gül Yetiştiren Adam, okuyucuyu düşünmeye, sorgulamaya ve kıyaslama yaparak kendi iç dünyasına yönelmeye davet eden bir fikir kitabı aynı zamanda.

Prof. Dr. Mehmet Görmez

Sünnet ve Hadisi Anlama Kılavuzu

Doç. Dr. Mustafa YÜCEER

Değerli Genç Kardeşlerim! Modern zamanın getirdiği pek çok yenilik, teknolojik ilerleme ile birlikte ilim öğrenicisinin okuma alışkanlığı değişimler yaşamaktadır. Bu doğrultuda hadis ilminin günü-

zihin dünyanıza usulle ilgili bir eseri takdim etmek isterim. Okuduğunuz, karşılaştığınız hadis veya rivayetleri anlama, yorumlama ve hayatınıza tatbik etme aşamasında elinizin altında bulunması gereken kılavuz niteliğindeki eser, Prof. Dr. Mehmet Görmez'in kaleme aldığı Sünnet ve Hadisi Anlama Kılavuzu'dur. Bu çalışmada Hz. Peygamber'in gerek açıklayarak gerek fiili olarak gösterdiklerinin yani sünnet ve onu taşıyan hadislerin nasıl anlaşılacağı ve yorumlanacağına dair önemli tespit ve yol haritaları mevcuttur. Özellikle günümüzde karşılaştığınız tartışmalara ışık tutacak metodolojinin nasıl olacağına dair öneriler, örneklik ve bütünlük ilkeleri etrafında değerlendirilmiştir. Bu iki ilke, hadisleri parçacı bir yaklaşımla anlamaktan öte İslam'ın genel bütünlüğü içinde değerlendirmeye çabasını yansıtmaktadır.

Müellif, hadisleri anlamamanın inceliklerine "Kur'an-Sünnet Bütünlüğü", "Risale-i Nübüvvet Bütünlüğü", "Sebeb-illet-Hikmet Bütünlüğü" gibi başlıklar ile yol haritası sunarken geleneğimizde bazen ihmal edilen bağlamsal okuma ihtiyacını hatırlatıyor. Özellikle "Sebeb-illet-Hikmet" ilişkisi, hadis anlam ve yorumuna yönelik önemli bir rehber sayılabilir. Lafız-mana-maksad açısından yönelişlerin izlerini sürme çabası, zihinlerde derinleşen pek çok karmaşaya cevap aramanın yansımasıdır. Akıcı, anlaşılır ve zihin dünyalarınıza hitap eden bu eserde insanlığın her geçen gün daha da özlem ve ihtiyaç duyduğu nebevî ahlakın izlerini bulacağınızı ifade edebilirim. İnsanlığın örnekliğine ve önderliğine muhtaçlığı ile Hz. Peygamber'in kutlu çağrısına kulak verme yolculuğunuza farklı açılardan nitelikli katkılar sağlayacağını hatırlatmak isterim.

Son olarak bir ilim talibi olarak söylemeliyim ki bu eser, hadis ilminin klasik birikimini modern soru ve sorunlarla buluşturma gayretinde. Belki bazı başlıklar tartışmaya açık olabilir ancak tam da bu tartışma zemini, hadis ilmini canlı tutan şeydir.

müze etkisi, hadislerin doğru anlaşılması, hadisler etrafında yaşanan aktüel tartışmalar zihinleri yormaktadır. Sizlerin Riyazü's-sâlihîn gibi özel kaynaklara aşina olduğunuzu biliyorum. Dolayısıyla

Prof. Dr. Ahmet Önkal Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu

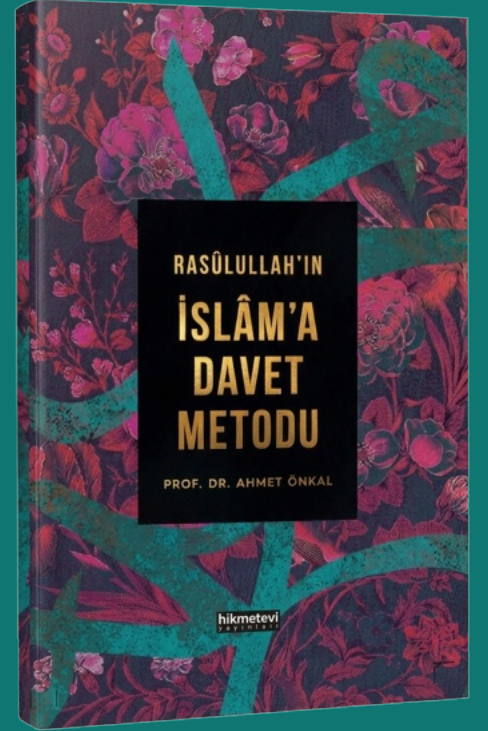
Prof. Dr. Mithat Eser

19⁹⁴ yılıydı. Çok istediğim ve tek tercihle girdiğim Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin hazırlık dil sınıfı muafiyet sınavını da geçmiş ve birinci sınıfa başlamıştım. Siyer dersimize Doç. Dr. Ahmet Önkal giriyordu. Hz. Peygamber'in hayatını asr-ı saadette yaşar gibi anlatan hocamın siyer anlatışıyla ben hocamı sevdim, Hz. Peygamber'in hayatını sevdim, siyer ve İslam tarihini sevdim. Hocamın odasına özel olarak görüşmeye gitmem ve İslam tarihi alanıyla ilgili hocamın tavsiyesi ve gözetiminde ileri okumalarım böylece başlamıştı. İslam tarihçisi olmamın başlangıcı ve vesilesi rahmetli hocam Ahmet Önkal idi.

Hocamı ben yeni tanımıştım ama aslında onun Konya Yüksek İslâm Enstitüsü'nde İslâm tarihi asistanı iken 1980 yılında tez olarak savunduğu Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu adlı kitabı ile İslami çevreler tarafından çok tanındığı sonradan öğrendim. O yıllarda bazı cemaatlerin sohbetlerinde dahi hocamın kitabı müzakere ediliyordu. İlk baskısı 1981 yılında Konya'da Hayra Hizmet Vakfı tarafından yayımlanan eser, aynı yıl Türkiye Millî Kültür Vakfı'nın düzenlediği başkanlığını Prof. Dr. Salih Tuğ'un yaptığı "Jüri Özel Armağanı" ödülüne layık görüldü. Daha sonraki süreçte Kitap Dünyası Yayınevinden çıkan esere olan ilgi halen devam etmekte olup kitap, 2025 yılı itibarıyla 33. baskısını yaptı. Kitabın bu baskı sayısına ulaşması ve her yıl baskısının yapılması, akademik bir çalışma olarak kitabın müstesna bir yerinin olduğunu göstermektedir.

Ahmet Önkal'ın Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu eserinin tanıtımını yapmak istediğim bu kısa yazıda, eserle ilgili birçok çeşitli inceleme ve tanıtım çalışması yapılması eserin içeriğini uzun

uzun anlatmayı gereksiz kılmıştır. Fatma Nur Pilavcı, "Ahmet Önkal'ın Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu Eseri" başlığıyla bir kitap tanıtım yazısı; Esra Nur Uçkan da "Resûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu- Prof. Dr. Ahmet Önkal" ismiyle bir tanıtım yazısı yazmışlar; Mahmut Karakış, eserden hareketle "Türkiye'de Bir Davet Klasik Örneği Olarak 'Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu'" başlıklı bir yazı yayımlamıştır. Ayrıca sosyal medya platformlarında da esere yönelik tanıtımlar yapılmış; İki Kapak Arasında isimli sosyal medya sayfası, "Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu-Prof. Dr. Ahmet Önkal" başlığıyla bir tanıtım videosu paylaşmıştır.¹ Ahmet Önkal hocayla ilgili 2025 yılında iki tane yüksek lisans tezi hazırlanmış ve her ikisinde de eserin tanıtımı yapılmıştır.² Bunlardan benim danışmanlığında hazırlanan tezin içerisindeki söz konusu kitabın doyurucu bir tanıtımının olduğunu ifade ederek bu kadar çok etkili olan Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu kitabının içeriğini meraklı okuyuculara bırakalım.

¹ Muhittin Yıkılmaz, Prof. Dr. Ahmet Önkal'ın Hayatı, Eserleri ve İslâm Tarihçiliği, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2025, s. 28.

² Yıkılmaz, Prof. Dr. Ahmet Önkal'ın Hayatı, Eserleri ve İslâm Tarihçiliği, s. 21-28; Murat Can, Prof. Dr. Ahmet Önkal'ın Hayatı, Eserleri ve İslâm Tarihçiliği, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bolu 2025, s. 15-24.

İSPANYA'DA AKADEMİK HAREKETLİLİK

Tübitak 2214-A Deneyimi ve Proje Yazımı

Arş. Gör. Dr. Yusuf Büyükyılmaz

Giriş

Doktora tezi çalışmalarım kapsamında "Endülüs Emevî Devleti'nde Ulemâ-İktidar ilişkileri" üzerine yoğunlaşırken, araştırmamın bilimsel derinlik kazanması ve Türkiye'deki imkânlarla sınırlı kalmaması adına uluslararası bir hareketliliğin benim için bir tercihten öte, metodolojik bir zorunluluk olduğunu fark ettim. Bu doğrultuda, TÜBİTAK 2214-A Doktora Sırası Araştırma Bursu Programı desteğiyle, 01.01.2025 - 30.09.2025 tarihleri arasında İspanya'nın Granada (Gırnata) şehrinde bulunan CSIC Escuela de Estudios Árabes bünyesinde araştırmalarımı yürütme fırsatı buldum.

Bu süreci planlarken temel motivasyonum, sadece bir kurumda bulunmak değil; o kurumun arşiv, kütüphane ve uzman kadrosunun, doktora çalışmamdaki spesifik boşlukları nasıl doldurabileceğini stratejik bir düzlemde formüle etmekte. İspanya'da geçirdiğim bu süreyi sadece veri toplama aşaması olarak değil, aynı zamanda bu verileri Türkiye'deki

akademik müktesebata nasıl eklemleyebileceğim ve gelecekteki projelerim için nasıl birer yapı taşı haline getirebileceğim üzerine kurguladım.

Benim için bu tecrübe, TÜBİTAK panellerinde sıkça vurgulanan "özgün değer" ve "yaygın etki" kavramlarının teoriden pratiğe döküldüğü bir saha deneyimi oldu. Türkiye'de erişimi mümkün olmayan birincil kaynaklara yerinde ulaşmak ve bu kaynakları Endülüs sahasının otoriteleriyle istişare ederek incelemek, çalışmamın iddialarını uluslararası bir meşruiyet zeminine taşıdı. Dolayısıyla bu yazı, bir araştırma görevlisinin yurt dışı deneyiminden ziyade, bir araştırmacının niyet ile metodoloji arasındaki o ince çizgiyi nasıl stratejik bir başarı hikâyesine dönüştürebileceğinin bir analizidir.

Stratejik Kurgu ve Hazırlık Safhası

Doktora süreci, sadece kütüphaneye rafları arasında geçen sessiz bir literatür taraması ya da verili

metinlerin pasif bir okuması değil; aksine araştırmacının kendi zihninde inşa ettiği entelektüel mimarinin, çalışılan konunun tarihsel ve coğrafi "ana yurduyla" girdiği dinamik bir hesaplaşma sürecidir. Bu süreçte uluslararası akademik hareketlilik, sadece bir kurumun fiziksel sınırları içerisinde bulunma veya özgeçmişe bir satır ekleme arzusuyla açıklanamayacak kadar derin bir stratejik konumlama gerektirir. Bir araştırmacı için "İspanya'ya gitme" isteği, ham bir temenniden öteye geçerek; gidilecek olan kurumun (örneğin Escuela de Estudios Árabes) bünyesindeki el yazması koleksiyonlarının, nadir eser kütüphanelerinin ve alanında otorite kabul edilen uzman kadronun, mevcut doktora tezinin ontolojik yapısındaki hangi spesifik boşluğu dolduracağının rasyonel bir analizi üzerine bina edilmelidir.

Bu noktada, TÜBİTAK 2214-A gibi prestijli burs programlarının değerlendirme panellerinde merkezi bir rol oynayan "özgün

değer" ve "yaygın etki" kavramları, soyut birer retorik olmaktan çıkarılmalıdır. Bu kavramlar; İspanya özelinde, Türkiye'deki mevcut akademik imkânlarla erişilmesi imkânsız olan birincil kaynaklara doğrudan temas etme, arşiv belgelerini yerinde otopsi yaparcasına inceleme ve bu sayede tezin iddialarını uluslararası bir meşruiyet zeminine taşıma vurgusuyla somutlaştırılmalıdır. Dolayısıyla bir projenin başarısı, araştırmacının "ne yapmak istediğinden" ziyade, bu isteği seçtiği kurumun sunduğu imkânlarla na-

sıl metodolojik bir zorunluluk haline getirdiğinde gizlidir. Bu formülasyon, tezi yerel bir çalışma olmaktan çıkarıp küresel ölçekte Endülüs çalışmalarına (İspanyolca literatürü de içerecek şekilde) eklemleyen bir köprü vazifesi görür.

Metodolojik Ufuk: Kurumsal Kültür, Dijital Beşerî Bilimler ve HATA Veri Tabanı

Akademik bir hareketliliğin başarısı, sadece gidilen coğrafyanın sunduğu fiziksel imkânlarla değil, araştırmacının kronolojik zamanı bir akademik takvime dönüştürme becerisiyle ölçülür. Bu bağlamda, dokuz aylık bir araştırma periyodu, basit bir süreden ziyade; aylık hedeflerin, veri madenciliği süreçlerinin ve elde edilen ham bilginin işlenme aşamalarının titizlikle bölümlendiği bir disiplinlerarası yaşam döngüsü olarak tasavvur edilmelidir. İspanya'daki Arap ve İslâm araştırmalarının kurumsal

zirvesi olan CSIC Escuela de Estudios Árabes (EEA) bünyesinde bulunmak, araştırmacıya sadece zengin kütüphane rafları sunmaz; aynı zamanda bilginin üretilme ve tasnif edilme biçimine dair köklü bir kurumsal kültürün kapılarını aralar. Bu kültürün merkezinde yer alan Dijital Beşerî Bilimler (Digital Humanities) araçları, geleneksel tarih yazımının sınırlarını zorlayarak; projenin metin odaklı bir anlatıdan, veriye dayalı, sorgulanabilir ve dijital ortama aktarılabilir bir yapıya evrilmesini sağlar.

Bu metodolojik insanın en somut ve güçlü sütunlarından biri, kuşkusuz HATA (Historia de los autores y transmisores de al-Andalus) gibi spesifik ve devasa veri tabanlarıdır. HATA, sadece bir biyografik sözlük veya bibliyografik bir liste değil; Endülüs ilim geleneğinin aktörlerini, eserlerini ve bu eserlerin coğrafi/kronolojik serüvenini prosopografik bir bakış açısıyla takip et-

meyi mümkün kılan bir epistemolojik zemindir. Uluslararası bir projenin hazırlık safhasında, bu tür dijital araçların metodolojiye entegre edilmesi, araştırmacıyı "kaynaklar arasında kaybolan" bir figür olmaktan çıkarıp, "veriyi yöneten ve analiz eden" bir stratejist konumuna yükseltir. Sonuç olarak, Granada'daki bir araştırmacının masasında sadece kadim el yazmaları değil, aynı zamanda bu yazmaların dijital dünyadaki izdüşümlerini haritalandıran modern algoritmalar ve veri yönetimi stratejileri bulunmalıdır.

Akademik Hasat ve Süreklilik: Sahadan Müktesebata Bilgi Transferi

Akademik hareketliliğin saha safhasının nihayete ermesi, bir araştırmacı için sürecin tamamlandığı anlamına değil; aksine toplanan ham verinin, gözlemlenen kurumsal kültürün ve kurulan entelektüel köprülerin yerel müktesebata tahvil edileceği hasat mevsiminin başladığı anlamına gelir. Bu noktada, TÜBİTAK izleme süreçlerindeki o teknik ifadeyle "Türkiye'ye Döndü" statüsü, bürokratik bir son durak olmaktan ziyade, uluslararası standartlarda elde edilen biriki-

min Türkiye'deki akademik iklimde enjekte edileceği yeni ve daha kapsamlı bir evrenin başlangıç fişegjidir. Granada'nın dar sokaklarından ve CSIC'in tozlu arşivlerinden süzülüp gelen her birincil kaynak, sadece bir doktora tezinin sayfalarını tahkim etmekle

kalmaz; aynı zamanda Türkiye'deki Endülüs çalışmalarının metodolojik ufkunu genişletecek olan yeni projeler ve uluslararası işbirlikleri için birer entelektüel sermaye vazifesi görür.

Süreç boyunca Maribel Fierro veya Javier Albarrán gibi sahanın yaşayan otoriteleriyle kurulan sürekli diyalog ve akademik network, projenin sadece "yerel bir çıktı" üretmesinin önüne geçerek ona küresel bir geçerlilik ve evrensel bir tını kazandırır. Bu bağlamda, yurt dışı tecrübesinin Türkiye'deki akademik müktesebata eklenmesi; yabancı literatürün sadece pasif bir aktarımı değil, o literatürle eşit şartlarda tartışabilen, eleştirebilen ve yeni perspektifler sunabilen bir "millî akademik sesin" inşasıdır. Dolayısıyla, İspanya'da atılan her adım ve tutulan her not, Selçuk Üniversitesi'ndeki kürsüden Granada'daki çalışma masasına uzanan, sürekliliği olan ve vizyoner bir araştırma ekosisteminin yapı taşlarını oluşturmaktadır. Bu yol haritası, araştırmacıyı bir "bilgi tüketicisi" olmaktan çıkarıp,

uluslararası projelerin kurucu aktörü haline getiren stratejik bir dönüşümün ta kendisidir.

Mekândan Manaya: İspanya'da Akademik Hareketliliğin Kültürel ve Medenî Boyutu

Akademik hareketlilik, araştırmacı için yalnızca kütüphanenin steril ortamında gerçekleşen bir veri madenciliği faaliyeti değildir; o, aynı zamanda bir medeniyetin yaşayan dokusuyla kurulan çok katmanlı ve transandantal bir diyalogdur. İspanya, özellikle de Granada (Gırnata), bu anlamda araştırmacıya sadece tozlu arşiv belgeleri sunmaz; aynı zamanda dar sokaklarından mimari detaylarına, sosyal ritüellerinden gündelik yaşam pratiklerine kadar her köşesinde Endülüs İslâm medeniyetinin estetik ve entelektüel mirasını fısıldar. Bu coğrafyada bulunmak, ulemâ-iktidar ilişkilerini sadece metinler üzerinden okumak yerine, o ilişkilerin şekillendiği fiziksel mekânları -Elhamra'nın divanlarını veya Albayzîn'in (el-Beyâzîn) kadim

dokusunu- teneffüs ederek anlamlandırmayı sağlar. Bu tecrübe, akademik çalışmaya kuru bir bilgi yığını olmanın ötesinde, ruhu olan bir medeniyet perspektifi kazandırır.

Bu süreçte İspanya'nın modern kültürel dokusuyla kurulan etki-leşim, araştırmacının vizyonunu "tek boyutlu bir uzmanlık" alanından çıkarıp, küresel bir senteze ulaştırır. Akdeniz havzasının ortak paydalarını keşfetmek, İspanyol toplumunun sosyal dinamiklerini gözlemlemek ve farklı bir kültürel kod içinde akademik üretim yapmaya çalışmak, araştırmacıya yüksek bir adaptasyon yeteneği ve geniş bir bakış açısı aşılar. Bu noktada, akademik hareketlilik bir "bir taşla iki kuş vurma" sanatına dönüşür: Bir yandan tezin bilimsel iskeleti en kaliteli materyallerle tahkim edilirken, diğer yandan araştırmacının şahsiyetinde kalıcı izler bırakacak bir kültürel sermaye inşa edilir. Nihayetinde, bu vizyoner dönüşüm, araştırmacıyı sadece kendi kürsüsüne değil, dünya standartlarında düşünebi-

len ve farklı medeniyet havzaları arasında köprüler kurabilen bir entelektüel kimliğe taşır.

Sonuç ve Gelecek Projesiyonu: Araştırmacılar İçin Stratejik Tavsiyeler

Uluslararası akademik hareketlilik, sadece bir burs programının icra edilmesi değil, araştırmacının kendi sınırlarını ve çalışma sahasının ufuklarını yeniden tanımlama sürecidir. İspanya ve özellikle Endülüs çalışmaları özelinde tecrübe edilen bu dokuz aylık süreçten hareketle, benzer bir yol haritası izleyecek olan genç araştırmacılara şu stratejik tavsiyeleri sunmak mümkündür:

1. Proje Hazırlık Safhasında "Özgünlük" ve "Zorunluluk" Dengesi

Bir projeyi kabul edilebilir kılan temel unsur, "neden orada olmanız gerektiğini" somut verilerle ispatlamaktır. Başvuru aşamasında ev sahibi kurumun (örneğin CSIC veya Granada Üniversitesi) sadece prestijine değil, sahip olduğu spesifik el yazması koleksi-

yonlarına veya veri tabanlarına vurgu yapılmalıdır. Unutulmamalıdır ki; proje metni bir temenni değil, metodolojik bir zorunluluğun ilanıdır.

2. Verimlilik Odaklı Çalışma

Akademik hayatta zaman, en kıstıtlı sermayedir. Bu nedenle sahada toplanan her veri; sadece doktora tezine katkı sağlamakla kalmamalı, aynı zamanda uluslararası hakemli dergilerde makaleye, bildiriye ve gelecekteki uluslararası projelere temel oluşturacak şekilde sınıflandırılmalıdır. Veriyi çok amaçlı kullanmak, araştırmacının akademik hızını ve niteliğini artıran taktiksel bir hamledir.

3. Dijital Metodolojiyi Müfredata Dahil Etme

Geleneksel arşivciliğin yerini alan Dijital Beşerî Bilimler ve HATA gibi veri tabanları, günümüz dünyasında artık birer yardımcı araç değil, araştırmanın merkezî unsurlarıdır. Araştırmacılara, çalışmalarını kurgularken

bu dijital araçların sunduğu prosopografik ve haritalama imkânlarını projelerine entegre etmeleri şiddetle önerilir.

4. Akademik Network ve Kültürel Entegrasyon

Kütüphane duvarlarının dışına çıkmak, çalışılan konunun ruhunu kavramak adına elzemdır. Alanın otoriteleriyle kurulan dirsek teması, sadece bilgi alışverişi değil, ortak projeler için de zemin hazırlar. İspanyol kültürünü ve sosyal yapısını anlamak, araştırmacıya olayları farklı açılardan değerlendirme becerisi (vizyon) kazandırarak onu tek boyutlu bir veri toplayıcısı olmaktan kurtarıp "entelektüel bir sentezci" konumuna taşır.

Uluslararası hareketlilik, proje tamamlayarak biten bir süreç değil; aksine yerel akademik müktesebatı küresel standartlara taşıyan bir köprünün inşasıdır. Bu köprüden geçen her araştırmacı, kendi kürsüsüne döndüğünde sadece yeni bilgilerle değil, yeni bir metodolojik bakış açısı ve medeniyet tasavvuruyla dönmelidir.

İSLAM TARİHİNİN ÖNCÜ KADINI: *Hatice Bint Huveylid*

رضي الله
عنها

Hz. Hatice'nin Hayatı

Doğumunun miladi 556 senesinde tekabül ettiği ve Mekke'de doğduğu bilinmektedir. Doğumu konusunda başka rivayetler de bulunmaktadır. Tam ismi Ümmü'l-Kâsım Hadice bint Huveylid b. Esed b. Abdiluzzâ b. Kusay el-Kureşîyye'dir. Babası Kureyş'in önde gelen isimlerinden Huveylid'dir. Araştırmalara göre Huveylid, Ficar savaşından önce vefat etmiştir. Annesinin ismi ise, Fâtıma bint Zâide olup onun soyu da Hz. Peygamber ile birleşmektedir. Bu yüzden Hz. Hatice'nin anne ve baba tarafından Hz. Peygamber'in soyuna yakın olduğu anlaşılmaktadır.

Hz. Hatice, bazı lakaplarıyla anılır. Doğru sözlü, güvenilir, iffetli ve temiz kadın anlamına gelen "Tâhire"; ticaretle meşgul olmasından dolayı "Tâcîre"; ayrıca "Hayrünnisa", "Siddika", "Zekiyye" gibi lakaplarla tanınmıştır o.

Hz. Hatice, İslam öncesi ve sonrasında zengin ve asil, doğru sözlü, iffetli, güvenilir bir kadın olarak anılmıştır. Ve bu davranışları sayesinde ön plana çıkan kişilerden bir tanesidir. Güzel ahlakı ve hayat tecrübesi sayesinde gelecek nesillere örnek teşkil eder. Hayatının belli dönemlerinde ticaretle meşgul olmuş ve bu ticaretinde de güvenilir, saygın kimselerle ticaret yapmıştır.

Hz. Peygamber (s.a.) ile Evliliği

İslam öncesi Kureyş kabileleri ticaretle meşgul oluyorlardı. Amcası Ebu Talib'in yaşlanmasıyla ticari hayata adım atan Hz. Peygamber, oldukça başarılı ticari antlaşmalar yapmıştır. Bu süreç Hz. Peygamber için yeni bir hayatın başlangıcı olmuştur. Onun ticari hayatı, tamamen menfaatten uzak, disiplinli, planlı, doğru sözlü, güzel ahlaklı ve güvenilirdir. Bu yüzden onun bu davranışları herkes tarafından bilinmekteydi. Zaten o, dürüstlüğü sayesinde Mekke'de el-Emin olarak anılmaya başlanmıştır.

Ticaretle meşgul, zengin bir kadın olan Hz. Hatice, Hz. Peygamber'in ticaretle uğraştığını duymuştur. Onun ne kadar, dürüst, güvenilir, güzel ahlaklı, işini güzel bir şekilde yaptığını öğrenen Hz. Hatice, çevresindekilerin de tavsiyesi üzerine Hz. Peygamberle ortaklık antlaşması yapmıştır. Bu antlaşma kapsamında gittiği ticari yolculuktan büyük kârla dönen Hz. Peygamber'in davranışlarına şahit olmuş ve ona hayran kalmıştır. O, genç yaşlı pek çok kişi ile ticaret yapmış ama Hz. Peygamber kadar iyi birisini tanımamıştır.

Tahire

أم المؤمنين

Cennet kadınlarının en hayırlısı

Hız. Hatice, daha önce de evlilik yapmış biriydi. İkinci kocasının vefatından sonra bazı kabilelerden ileri gelen kişiler, soylu ve güzel olması bakımından kendisiyle evlenmek istemişlerdi. Ancak Hız. Hatice bu evlilik tekliflerinin hiçbirini kabul etmemişti. Ortaklık yaptığı güvenilir genç tâcir Muhammed'in evliliğe dair fikrini yardımcıısı Nefîse sayesinde öğrenen Hatice, ona evlilik teklifinde bulundu. Bu teklife olumlu bakan Hız. Peygamber, meseleyi amcalarına anlattı. Ebu Tâlib önderliğinde diğer amcaları 500 dirhem mehir karşılığında Hız. Hatice'yi amcası Amr b. Esed'den istediler. Ve sonunda evlilik gerçekleşti.

Bu dönemde Hız. Hatice'nin yaşı konusunda farklı rivayetler bulunmakla birlikte Hız. Peygamber'in 25 yaşında olduğu bilinmektedir. Bu birlikteliğin ilk meyvesi Kasım oldu ve Hız. Peygamber onun adıyla yani Ebu'l-Kasım olarak künyelendi; ancak o henüz iki yaşında iken hicretten önce vefat ediverdi.

Daha sonra sırasıyla diğer çocukları Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm, Fatma ve Abdullah dünyaya geldi. Bunlardan Fatıma dışındakiler henüz Hız. Peygamber hayattayken vefat

ettiler. Fatıma ise Hız. Peygamber'den aylar sonra vefat edecekti.

Hayırlı Bir Eş ve İlk İnanan

Hız. Hatice, kocası Muhammed'e gönülden bağlı ve onun en büyük destekçisiydi. Kendisine Peygamberlik verilip de sıkıntılı zamanlar baş gösterdiğinde ona destek vererek onun endişesini gidermeye çalışmış ve ona en başından beri inanan birisi olmuştur. Maddi ve manevi desteğini hiçbir zaman kesmemiştir.

İslam öncesi ve sonrası toplumda Hız. Peygamber, söz, fiil, davranış ve tutumlarıyla tüm insanlığa örneklik teşkil etmiş ve yol gösterici olmuştur. Aynı zamanda Müminlerin anneleri olan eşleri de bütün insanlığa örnek ve yol gösterici olmuştur. Hız. Peygamberin ilk eşi ve ilk inan kişi olan Hız. Hatice, güzel ahlakı, güvenilirliği, dürüstlüğü ve vefasıyla bilinmektedir. Yaşadığı dönemde ticaretle meşgul olan ender kadınlardan bir tanesi olan Hız. Hatice, Hız. Peygamber'e maddi ve manevi destek veren hayırlı bir eş olmuştur. Aynı zamanda Hız. Peygamberin en sıkıntılı anlarına şahitlik etmiş ve onu hep teskin etmiştir. Allah ondan razı olsun.

Müminlerin annesi

Eda Nur KAYA

2024 Mezun / Hadis YL Öğrencisi

TAŞ GAZELİ

Senin eserin tüm kâinat, gökte taş yerde taş, Senin,
Kendi halinde zikrindedir daim her taş, Senin..

Kiminden enhâr fışkırır, akıp gider ummana,
Hemân heybetinden secdeye katılır taş, Senin...

Nicesi doruğunu milat yapmıştır Burhan'a
Nicesi bağrında Yalvacın ağırlar taş, Senin...

Ol kitap ki ağırlığıyla ona vahyolunsa,
Haşyetinden parçalanıp dağılır dağ taş, Senin...

Varlığını anlatır, aczi belletir insana,
Bir gebe deveyi Semûd'a doğuran taş, Senin...

Rüsvay (e)der kâfiri kudretin haykırır cihana,
Davut'un sapanından fırlayan küçük taş, Senin...

Bu küçük taştan ibretin almayan komutana
Haddin bildiren, kuşların yağdırdığı taş, Senin...

Bir tanesi var ki eller ona kalkar selama,
Vaktaki hasretinden karalar bağlar taş, Senin...

Âşık der ki bunca sözü anlamayan insana:
"Kalp değildir bağrında saklanan, taştır taş, senin..."

Rabbin katında kıymetini biçecek, şeytana,
Tüm benliğine fırlatıp da attığın taş, senin...

Kovmaz isen onu, sahip çıkamazsan imana,
Cehennemde dostun olur âteş u taş, senin...

Fârûkî sen de gönlün bağlama denî dünyaya,
Adın hatırlatacak, bir küçük mermer taş, senin..."

Doç. Dr. Ömer Faruk AKPINAR

Editörlerimizden FİLM Tavsiyeleri

Children of Heaven
(Cennetin Çocukları)

Bazı filmler vardır; büyük hikâyeler anlatma iddiası taşımaz, fakat kalpte derin izler bırakır. İran sinemasının önemli yönetmenlerinden Majid Majidi imzasını taşıyan Cennetin Çocukları, tam da bu türden bir yapımdır. Sade anlatımıyla izleyiciyi gösteriştan uzak bir dünyanın içine davet ederken, insanın özüne dair değerleri inceliklerle hatırlatır. Film, küçük bir ayakkabı kaybı etrafında gelişen Ali ve Zehra'nın hikâyesini konu edinir. İlk bakışta basit gibi görünen bu olay, kardeşlik bağının derinliğini, fedakârlığın sessizliğini ve sabrın zarafetini gözler önüne serer. İmkânsızlıklar içinde dahi birbirini önceleyen bu iki kardeş, hayatın zorluklarına karşı olgun bir duruş sergiler. Abartıdan uzak, sahici anlatımıyla dikkat çeken film; "azla yetinme", "şükür" ve "emanet bilinci" gibi kavramları doğrudan söylemeden hissettirmeyi başarır. Cennetin Çocukları, modern hayatın hızında çoğu zaman gözden kaçan insani incelikleri yeniden fark etmek isteyenler için sade ama derinlikli bir durak niteliğindedir.

Kaaka Muttai
(Karga Yumurtası)

Bazı hikâyeler vardır; en sade hâliyle anlatılır, fakat ardında derin bir hakikat taşır. Hindistan yapımı Karga Yumurtası, çocukların gözünden kurduğu dünyayla izleyiciyi hem tebessüme hem de düşünmeye davet eden güçlü bir filmidir. Gösteriştan uzak anlatımıyla, modern hayatın içinde görünmez hâle gelen meseleleri fark ettirir. Film, yoksul bir mahallede yaşayan iki kardeşin basit bir hayalinin peşinden gidişini konu edinir. Onlar için sıradan görünen bir istek, aslında sınıfsal farkları, tüketim kültürünü ve "sahip olma" arzusunu sorgulayan bir hikâyeye dönüşür. Çocukların saf bakışı, dünyanın kurduğu adaletsiz düzeni olduğu gibi ortaya koyar. Sade ve samimi diliyle öne çıkan film, kanaat, paylaşma ve değer algısı üzerine incelikli mesajlar sunar. Karga Yumurtası, küçük bir hikâye üzerinden büyük sorular sorduran; insanı hem gülümseten hem de içten içe düşündüren bir yapımla dikkat çeker.

BÜYÜK HESAPLAŞMA

ABD-İRAN GERİLİMİ ÜZERİNE
HÜSEYİN GÖKALP
HOCAMIZLA
BİR ANALİZ

Sayın Hocam, Orta Doğu yıllardır Amerika ve İran arasındaki “vekalet savaşlarına” sahne oluyor. Ancak son dönemde bu durumun değiştiğini görüyoruz. Bu gerilim Orta Doğu’yu nereye sürüklüyor ve doğrudan bir savaşa dönüşme ihtimali nedir?

Aslında “vekalet savaşları” dönemi, şubat ayı sonunda gerçekleşen kritik eşikle yerini doğrudan bir çatışmaya bıraktı. ABD ve İsrail, İran’a yönelik “Operation Epic Fury” (Destansı Öfke Operasyonu) adını verdikleri kapsamlı bir hava operasyo-

nu başlattı. Bu operasyonla İran’daki stratejik tesisler vuruldu, üst düzey siyasi ve dini liderler hedef alındı. İran’ın buna cevabı ise dronlar ve füzelerle Körfez’deki ABD üslerini vurmak ve Hürmüz Boğazı’nı kapatmak oldu. Şu an kırılgan bir ateş-

kes ve devam eden bir abluka söz konusu.

Bu süreç bize iki önemli gerçeği gösterdi: Birincisi, ABD'nin 20. yüzyıl ihtiyaçlarına göre şekillenmiş devasa savaş makinesi artık çok maliyetli, eskimiş ve sürdürülemez bir yapıya dönüşmüştür. İkincisi ise İsrail'in artık "saldırılamaz" olmadığı, açıkça vurulabilir olduğunun tescillenmesidir.

Peki, bu çekişme sadece iki ülke arasında mı kalıyor? Rusya ve Çin gibi küresel devlerin bu krizdeki duruşu dengeleri nasıl değiştiriyor?

Bu mesele asla yerel bir kriz değil; aksine dünyadaki büyük "güç savaşlarının" tam kalbidir. ABD'nin iddialarına göre bu süreç Rusya ve Çin'in de içinde bulunduğu bir gövde gösterisidir. Rusların İran'a istihbarat sağladığı, Çinlilerin ise silah desteği verdiği yönünde ciddi

iddialar var. Resmî olarak teyit edilemese de bu iki güç için Orta Doğu, geliştirdikleri son teknolojileri ABD ve İsrail üzerinde denemek adına nadir bir fırsattır. Bu durum, küresel bir sistem değişiminin habercisi olarak okunabilir.

Yıllardır süren yaptırımlar ve nükleer görüşmelerden bir sonuç çıkar mı? Biz gençler bu krizin çözüldüğünü görebilecek miyiz?

Gençlerin asıl odaklanması gereken nokta masadaki görüşmelerden ziyade sahadaki dirençtir. Bu mesele sadece bir İran meselesi değildir; emperyalizmin burnumuzun dibine kadar gelmiş olmasının bir göstergesidir. İsrail'in bu coğrafyadaki mevcudiyeti sürdükçe, bölgede huzur içinde uyumak mümkün olmayacaktır.

Gençler olarak kendinize şu soruları sormalısınız: Em-

peryalizme ve Siyonizm'e karşı nasıl bir direnç geliştiriyoruz? Yarın benzer bir saldırı bize yöneldiğinde buna ne kadar hazırlıklıyız? Allah'tan imtihan istemeyiz; ancak her türlü sınmaya karşı dirençli olacak bir inanç ve kuvvete sahip olmak sorumluluğumuzdur.

Son olarak, fakültemiz öğrencilerine ve gençliğe bu süreçteki mesajınız ne olurdu?

Bu coğrafyada yaşıyorsak hiçbir zaman tamamen rahat olmayacağız. Bu bir kader değil, bir mücadele alanıdır. Güç yetirebildiğiniz kadar çalışmak, ilmi ve teknik sahada çabalamak ve bu zulme karşı mücadele etmek siz gençlerin üzerine bir borçtur. Pasif bir bekleyiş içinde olmak yerine, geleceğin savunma hattını bugün inşa etmelisiniz.

Havva YILMAZ

Hadis YI Öğrencisi

GEÇMİŞTEN GELECEĞE BİRKAÇ NOT

Arş. Gör. Mehmet KOÇ -2021 Mezunu-

Zaman, haddizatında yemin-i ilahiye şayan, paha biçilmez bir değerdir elbet, ancak kimi zaman dilimleri özellikle değerlendirilmeye layıktır. Zira hayat yolculuğunun bazı istasyonları vardır ki insanda önemli tesirler bırakır. Öyle ki yolculuğun kalan kısmında kişi, farkında olmadan o istasyonların etkisi ile hareket eder ve karar alır. Oralarda kurulan dostlukların yerini diğerleri kolay kolay almaz, o zamanlarda duyulan nasihatler kulağa küpe olur. "Ah o yıllar" nakaratı ömür boyunca dile ve gönle yuva yapar. Şüphesiz benim için

bu istasyonlardan biri de lisans yıllarımdır. Bir kısmı salgın hastalığa (korona) kurban gitmesine rağmen fakülte senelerimi özlem ve muhabbetle anarım. "İyi ki"lerimi ve "keşke"lerimi ihtiva eden bu yazıyı da söz konusu muhabbetin meyvesi olarak kaleme almaktayım. Mahdut tecrübelerimin, fakülte koridorlarında yolculuğu yeni başlamış veya devam eden ilim talipleri için faydalı olmasını umuyorum.

İlimle hemhal olmak ve ilim adamlarının yöresinde bulunmak en büyük hamd sebebim ve "iyi ki" diye başlayan

cümlelerimin imamesidir. Nitekim bilenler ve bilmeyenler denk sayılmamış, hatta bilmeye çalışanların mürekkebi şühedanın mukaddes kanı ile mukayese edilmiştir. İlim için toplananlara melekler kanat germiş, yerdeki karınca ve denizdeki balık onlar için istiğfarda bulunmuştur. Öyle ya öğrenilen bu ilimle yeryüzünün ıslahı hedeflenmektedir, böylece karınca ve balık da bu ilimden nasibini alacaktır. Denizin ve toprağın ehline hayrı dokunan ilim, sahibine ne kazançlar sağlar kim bilir? Cennetin yolunu ehline kolay kılar,

gönlüne sürûr ve sekinet verir, sahibinin elinden ve dilinden eman verir. Şu hâlde uğraşların en hayırlısı ilim değil midir ve uğraşanların en hayırlısı onu öğrenen ve öğreten değil midir? Fakültenin merdivenlerini bu bilinçle çıkmak, derslere bu mefkûre ve ideallerle girmek, kendini ilim yolcusu olarak tanımlamak kişiye tarifsiz bir tatmin ve özgüven verecektir. Yolculuklarını, yorgunluklarını yahut gurbeti birer angarya ve meşakkat olmaktan çıkarmak; köklü bir geleneğinin aidiyetine, hatta belki ibadete dönüştürecektir. Böylece bayağı şikayetler, dedikodu ve kulisler, fındık kabuğuna çok rahat sığacak meseleler zihni yormayacak, enerji tüketmeyecektir.

Fakülte yıllarımın kazanımlarından saydığım ve "iyi ki" dediğim bir başka husus da hocalarımı yalnızca diploma dağıtan devlet memurları olarak görmememdir. Geriye dönüp baktığımda onlara duyduğum hürmetten ötürü mutlu oluyor, sehven yaptığım saygısızlıklardan dolayı hüzünleniyorum. Zira ilim yolunun en büyük afetlerinden biri de hocasızlıktır. Kelâmın şehvetine ve arkadaş ortamının hararetine kapılıp onlar hakkında gıybetle dalmak ilme de hürmetsizlik sayılacaktır ki bu da nübüvvet mirasına saygısızlık demektir. Geleneğimizde ilim ve edep birbirinden ayrı tutulmamıştır. Edepsiz alim denmemiş, edepsiz talebe de sû-i misal gösterilmiştir. Edebin tezahür ettiği en büyük nokta da talebe ve hoca

ilişkisidir. Zira bu ilim, talebesini gözetten hocaların ve hocasını sayan öğrencilerin omuzlarında bize kadar taşınmıştır. Dersleri bu bilinçle dinlemeye çalışmak, hocaların kapısını bu anlayışla çalmak onların ilminden azamî istifade etmeyi beraberinde getirecektir. Zira insan kimi yüceltirse, ondan nasiplenir; kime kulak verirse, onun izini taşır. Onlardan sadır olan kusurlara karşı müsamahakâr olmak ilmin bizdeki hatırını ispat edecektir.

Hafızamda en sıcak iz bırakan "iyi ki"lerden biri de kurduğum sahici dostluklardır. En mühim yol hazırlığı ve azığı salih yoldaş bulmaktır. Aynı sırada oturup aynı dersi dinleyen, aynı heyecanla sınavlara hazırlanan,

aynı ideallerle geceleri kitap karıştıran kimselerin kurduğu bağlar sıradan arkadaşlıklar değildir. O günlerin çay molaları, hararetli müzakereleri, kimi zaman tatlı tartışmaları, insanın zihnini keskinleştirdiği kadar gönlünü de inşa etmektedir. Bugün aynı samimiyette devam eden dostluğumuzu, o günlerde aynı ideallere sahip olmamıza daha ötesi ideallerimizi beraber inşa etmemize bağlıyorum. Öyle anlaşılıyor ki sıra ve sınıf arkadaşlarımızla kurduğumuz ilişkiyi not paylaşımından öteye taşımak, oturumlarımızı müzakere meclislerine dönüştürmek heybemizi dolduracak esas birikimlerdir. Sürekli mâlâyaninin meze olduğu, önemsiz ve gündelik muhabbetlerin doldurduğu arkadaş oturumlarının lezzeti gidecek, değerlendirmemiş zamanların nedameti kalacaktır. Tabi bir de münkerât üzere kurulu dostluklar var ki onların sakıncalarını burada hatırlatmak dahi abes durmaktadır. Bu bağlamda kitap müzakeresi yapmak, muhtelif alanlarda klasik eserleri okumak tale-

bi ile kapılarını çaldığımız ve bizi hiç kırmayan hocalarımı şimdi muhabbetle anıyorum. Aynı şekilde benimle beraber yol alan, mecbur olmadığı halde derslere iştirak eden arkadaşlarıma karşı da minnettar hissediyorum. Öyle gördüm ki arkadaş grubundaki bir kişinin azmi herkesi tetikleyebildiği gibi bir kişinin gevşemesi tüm grubu etkileyebiliyor. Bu durumda daima azme teşvik eden, ben varım diyen kişi, tüm grubun ecrine talip olmuş demektir. Zira hayra vesile olan hayrı yapan gibidir.

Kendimi bah-tiyar saydığım ve “iyi ki” dediğim hususlardan biri de lisenin ilk yılından itibaren yolumun sürekli Arapça’ya ehemmiyet veren insanlarla kesişmesidir. Zira onlar vesilesi ile Arapça’sız ilim talebinin hep yetim kalacağına inandım. Yoğunluğum ne seviyede olursa olsun, Arapça öğrenimini daima programımın içine dahil etmeye çalıştım. Yine onların teşviki ile öğ-

retmenin aslında en ber-rak öğrenme yolu olduğunu gördüm. Arapça’yı ihmale dair hocalardan kulaklarıma çalınan “tek kanatla uçmak,

tek gözle görmek” minvalindeki deyimlerin ne kadar isabetli olduğunu, tez yazarken ve planlanmamış derslere girerken Arapça’nın sağladığı kolaylıklardan anladım. Daha net gördüm ki Arapça yalnızca bir ders değil, bir anahtar mesabesindedir. O anahtar

sayesinde klasik metinlerin kapısı aralanır, müelliflerin zihniyet dünyasına doğru-
dan temas edilir. Tercüme-ye mahkûm kalmadan metinle

yüz yüze gel-
mek, ilim
yolcu-
suna

diyebilmek dahi azımsanma-
yacak bir başarıdır.

Ne var ki her muhasebe "iyi
ki"lerin yanında "keşke"le-
ri de ihtiva eder. Elbette bu
"keşke"ler, nebevî öğretinin
yasakladığı gibi kadere is-
yan kabilinden değil, ken-
dim ve başkaları için hayrın
temennisidir. Bunların en
başında zikredebileceğim
husus büyük oranda intisap
etmeyi arzu ettiğim alana
odaklanmamdır. Bu müm-
kün mü halen emin değilim
ancak fakültedeki her derse
merak ve azimle yaklaşmak
isterdim. Zira her ders, ala-
nı ne olursa olsun, zihne
yeni bir pencereler açma
imkânı sunmaktadır. Bu-
gün akademik hayatın
içinde, farklı disiplin-

lerin birikimine ne kadar
ihtiyaç olduğunu gördükçe,
lisans yıllarındaki o çok yön-
lü imkânların kıymetini daha
iyi anlıyorum. Bu durum-
da özellikle yolun başındaki
talebelerin her bir dersi ve
hocayı nimetten görmeleri,
yolun devamında beklenme-
dik azıklar olarak karşılاری-
na çıkacaktır. Heybeye atı-
lan bu azıklar, bir meseleyi

incelemek üzere masa ba-
şındayken, vaaz kürsüsünde
veya öğretmen masasınday-
ken, geniş perspektif, derin
anlayış kazandıracaktır.

Ezcümle fakülte yılları insa-
na belki de tekrar sunulma-
yacak birkaç fırsat bahşet-
mektedir. Bunların başında
hesabı sorulmayan yani bü-
yük oranda çevre tarafından
onaylanmış 4 (veya 5) yıllık
bir süre zarfı gelmektedir.
Bu zaman diliminde (is-
tisnalar dışında) insanla-
rın bizden beklediği yegâne
sonuç okulu bitirmektir.
Muhtemelen insan bu kadar
müsamaha göreceği bir sü-
rece tek seferlik sahip olur.
Öğrencilik döneminin sun-
duğu bir diğer fırsat ise en-
telektüel bir çevrenin üyesi
olmak ve (eksiği/hatası ile)
eğitim-öğretim kurumunun
içinde bulunmaktır. Zira ha-
yatın geri kalanında böylesi
bir ortama sahip olmak her-
kes için mümkün değildir.
Akıllı kimseye düşen bunlar
ve diğer imkanlardan azami
ölçüde faydalanmaya çalış-
maktır. Bu vesile ile Cenâb-ı
Mevlâ'dan doğan imkanı is-
raf etmeyecek bir iz'an te-
menni ediyorum.

büyük bir özgüven ve derinlik
kazandırır. Arapça dersleri-
ne bu bilinçle katılmak, her
gün mutlaka dinleme/oku-
ma/konuşma pratikleri yap-
mak, en azından Arapça'ya
maruz kalınmayan günlere
vicdan azabı çeker durum-
da olmak, ilahiyat yıllarının
en büyük kazanımlarından
olacaktır. Mezun olurken
"sadece Arapça öğrendim"

KONYA SELÇUK İLAHİYAT'TAN KİLİS 7 ARALIK İLAHİYAT'A

Arş. Gör. Şaziye Gül KOKULU -2021 Mezunu-

2017 yazı zihnimde hâlâ capcanlı duruyor. Liseden yeni mezun olmuş, üniversite sınavlarının yorucu maratonunu geride bırakmıştım. Üniversite eğitimine ilk adımı atmak üzere Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'ne kayıt yaptırmaya gittiğim o gün hissettiğim heyecan, korku, belirsizlik dolu karmaşık duygular bugün hâlâ hatırımda.

Biz üniversite mefhumuyla ilk kez karşılaşırken aslında

fakülte de ilk defa öğrencileriyle tanışıyordu. Zira biz fakültemizin ilk öğrencileriydik. İlk öğrencilerden olmak güzeldi ama birtakım zorlukları da yok değildi. Şimdiki gibi fakültenin kendine ait bir binası yoktu mesela. Tüm fakülte, YADAM'ın en üst katındaki dört sınıf ve hocaların odalarından ibaretti. Üçüncü sınıfa geçtiğimizde fakültede bize ayrılan sınıflar yetmemiş ve biz o sene Sanat Tasarım Fakültesi'nin sınıflarını da kullanmıştık. İki fakülte arası

mekik dokuduğumuz o günler, şimdi zihnimde tatlı bir hatıra olarak yer alıyor.

Üçüncü sınıfın ikinci döneminde bir akşam kelâm dersinde sıranın altından telefonuma baktığımda pandemi nedeniyle ülke genelinde eğitime üç hafta ara verildiği açıklamasının yapıldığını görmüştüm. Ders anlatan hocamın sözünü heyecanla keşip okulların tatil edildiğini söylemiştim. Meğer o an son kez o sıralarda oturuyormuşuz, hiçbirimiz bilmiyorduk. Pandemi, üniversite hayatımın geri kalanını bilgisayar ekranına sığdırdı. Öğretmenlik stajımı dahi hiç öğrenci görmeden çevrimiçi tamamladım. Uzaktan eğitimle geçen süreç, okula gitmeyi çok seven biri için oldukça üzü-

cüydü. Kampüsü, sınıfı, ders arası sohbetlerimizi özlüyordum.

2021 yazı çevrimiçi de olsa devam eden öğrenciliğimizin sonu demekti. Neyse ki pandeminin etkisi nispeten hafiflemiş ve fakülte mezuniyet töreni yapma kararı almıştı. Evet, mezuniyet törenine de ağızımda maske ve çantamda kolonya ile katılmıştım.

Acısıyla tatlısıyla sona eren dört yılımın ardından sizlere şunu söyleyebilirim ki okulumuzun kıymetini bilin ve geçen vaktinizi boşa harcamayın. Kaliteli ortamlarda bulunun, kaliteli insanlarla bağ kurun. Ben burada çok güzel arkadaşlıklar edindim. Pandemi sürecinde fakültedeki hocalarımla İslam hukuku alanında her hafta çevrimiçi yaptığı lisansüstü hazırlık derslerine düzenli olarak katılıyordum. Mezun olduktan sonra bu dersleri, daha doğrusu bu alanda okuma yapmayı gerçekten sevdiğimi anlamam bu alanda yüksek lisansa başlamama vesile oldu. Böylece yine Selçuk öğrencisi olmuştum.

Bir sene süren ders dönemim boyunca bir yandan alana yönelik okuma yapmaya çalış-

şıyor bir yandan da sınavlara giriyordum. Her yeni mezun gibi ben de o sene kaç ÖSYM sınavına girdim bilmiyorum. Bir mesleğimin olması fikri bana oldukça cazip geliyordu. Nihayetinde araştırma görevlisi olmak istediğime karar verdim. Bu amaçla da yüksek lisans ders dönemimin sona ermesinin ardından açılan kadrolara başvuru yapıyor, farklı şehirlere sınava gidiyordum. Böylece birkaç ay içerisinde dört farklı şehirde sınava girmiş ancak kazanamamıştım. Dört kere kazanamamak 22 yaşındaki ben için ümitsizliğe kapılmak için yeterliydi.

2022 Aralık ilanlarından geriye son bir sınav kalmıştı: Kilis. Kilis, haritada belki yerini bile bulmakta zorlanacağım bir şehirdi o zamanlar. Ama ben bunu son bir fırsat olarak görmüş ve bir gayretle Kilis'in yolunu tutmuştum. Sanırım hayatım boyunca unutamayacağım anlardan biri de son umudum olan Kilis'teki sınavı kazandığımı öğrendiğim andır. O anki sevincimi, heyecanımı tarif etmem mümkün değil. Bununla birlikte hayatımı tamamen değiştirecek bir adım attığımın da farkındaydım.

Ben duygu karmaşası içerisinde benden istenen evrakları toplama derdine düşmüşken ülke 6 Şubat 2023 depremiyle sarsıldı. Kilis de deprem bölgesi içerisinde yer alıyordu. Depremden bir ay sonra Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde göreve başladım.

Yeni bir şehir, depremin getirdiği birtakım zorluklar, alışmaya çalıştığım yeni bir düzen... Tabii ki zorlandım. Ama bugün her şeye rağmen Kilis'te üçüncü yılımı tamamlamış bulunuyorum.

Bugün geriye dönüp baktığımda 2017'den bu yana geçen sürecin yalnızca bir eğitim hikâyesi olmadığını görüyorum. Bu süreç; sabrın, emeğin ve nasibin iç içe geçtiği bir yolculuktu. Sözün kısası 2017'den bugüne gelene kadar mutluluklarım da oldu, hayal kırıklıklarım da. Ama şunu söyleyebilirim: çaba asla zayi olmaz. Sizlere naçizane tavsiyem hedefleriniz için çabalamaktan vazgeçmeyin. Her çaba mutlaka bir karşılık bulur; bazen doğrudan bazen de dolaylı olarak. Hayal edilen sonuç hemen gerçekleşmese bile geçireceğiniz süreç dahi size çok şey katar.

Kahve Tadında Bir Tavsiye!

Öğr. Gör. Dr. Süleyman KILIÇ

Okan Bey, zevcesi Süreyya Hanım ile pencereden akan ışıkla aydınlanan salonlarında on bir kahvelerini yudumluyorlardı. Kapı çaldı ve içeriye enerjik adımlarla torunları Rabia girdi. Selamlaşmaların ardından yüzünde kocaman bir gülümsemeyle Rabia: Nasılsınız dedecim, ninecim? diye sordu ve sonra heyecanlı sesiyle müjdeli haberi verdi: Üniversite sınavında iyi puan aldım! Süreyya Hanım'ın gözleri parladı, Okan Bey ise gururla gülümsedi.

Rabia: Sizlerin tecrübesinden faydalanmak istiyorum. Üniversite hayatı benim için yeni bir sayfa olacak. Bana neler tavsiye edersiniz? diye sordu.

Süreyya Hanım, yavrucum diyerek söze başladı: Tercih sürecinde acele etme, iyi düşün. Bölüm seçimi hayatının yönünü belirleyecek önemli bir adım, diye konuşmasını sürdürürken Rabia aklında ilahiyat Fakültesi olduğunu dile getirdi. Süreyya Hanım bu cevaba gülümsedi ve toru-

nunun elini tutarak şöyle devam etti: Hayırlı olsun. Ders alacağın hocalarına saygı ve sevgi duy ki onlardan öğrendiklerin bereketlensin. Öğretmenlerine dua et ve onların duasına daima talepkâr ol.

Ninesinin tavsiyelerinin ardından Rabia, amacının ilim öğrenmek olduğunu ikrar etti ve Riyâzu's-Sâlihîn adlı eserde okuduğu **"Ameller niyete göre- dir. Herkes sadece niyetinin karşılığını alır."** hadisini hatırladı. Motivasyonunu zinde tutması için bu hadisi aklından çıkarmaması gerektiğini düşünürken...

Okan Bey, fincanını masaya bırakarak torununu tebrik etti ve şöyle konuşmaya başladı: Öncelikle, kendine saygı duymayı ve zamanını iyi değerlendirmeyi bilmelisin. Üniversite sadece verilen derslerden ibaret değil. Her gördüğün dersin günlük mütalaasını yapman gerekir.

Düzeni sağlamak adına günlük ve haftalık ders çalışma programı yapman da fayda sağlayacaktır. Okan Bey esprili bir ses tonuyla: Unutma!!! Üniversiteye uyumaya gitmiyorsun ancak dinç bir zihin için, düzenli uyku ve sağlıklı beslenmek önemli...!

Rabia, "saygı, istikrar, düzen" şeklinde dedesinin tavsiyelerini içinden başlıklandırdı ve dedecim annem de bu sözlerinizle bağlantılı Peygamberimizin tavsiyesini sürekli bize hatırlatıyor. Okan Bey Hangi hadis diye sordu? Rabia şöyle dedi: Resulullah'a (s.a.v.), **Allah katında amellerin en sevimlisi hangisidir?** diye sorulduğunda. O **"Az da olsa devamlı olanıdır."** buyurmuştur.

Kahve-
sini bi-
tiren
Süreyya

Hanım, İslam'ın farz olan emirlerini yerine getirme ve nafile ibadetlere karşı ihmalkâr davranmama konusundaki ifadelerinin ardından Necip Fazıl'ın şu şiirini okumaya başladı:

İnsan bu, su misali,
kıvrım kıvrım akar ya;
Bir yanda akan benim,
öbür yanda Sakarya.
Su iner yokuşlardan,
hep basamak basamak;
Benimse alın yazım,
yokuşlarda susamak.
Her şey akar, su, tarih,
yıldız, insan ve fikir;
Oluklar çift; birinden nur
akar, birinden kir.

Rabia dikkatle dinliyordu. Bu şiirden birçok şey kapmıştı. Ancak insanların iyi veya kötü olabileceği gerçeği, ona arkadaş seçiminin önemini hatırlattı. Üniversite yolculuğunda kendisine destek olacak iyi arkadaşlar edinmeliydi. Kültürel değerlere saygı duymayan, toplumun ahlaki sınırlarını ihlal eden ve ihlal edilmesini isteyen insanlardan uzak durmalıydı.

Süreyya Hanım: "İyi ve kötü

arkadaşın hâli, güzel koku satanla körük çekenin hâline benzer: Misk satan, ya sana güzel kokusundan bir miktar ücretsiz verir, ya sen satın alırsın, vegahut (hiç değilse onunla beraber olduğun sürece) güzel koku koklamış olursun. Körük çeken kimse ise ya elbiseni yakar veya (en azından) körüğün kötü kokusundan rahatsız olursun." hadisini hatırlatarak Rabia'nın arkadaş seçimi üzerine yaptığı sözlerini destekledi.

Okan Bey, yüzünde bilge bir ifadeyle: Unutma Rabiacığım, yaşadığımız dünya, kocaman bir evrenin sadece bir parçası. Dünyanın dört bir yanında yaşanan acılar, senin de yüreğini sızlatmalı. Ülkenin karşılaştığı zorluklar, seni de etkilemeli. İnsanlığın ortak sorunları, senin de sorumluluğunda olmalı. Toplumuna faydalı ol, çevrendeki insanlara yardım elini uzat. Unutma, küçük bir iyilik bile, etrafına yayılacak büyük bir dalgaya dönüşür. dedi.

Süreyya Hanım:
Canım kızım Rabia, üniversite yolculuğunda

edindiğin bilgilerle donanmış, aydınlanmış bir genç kadın olarak geleceğe adım atacaksın. Elbette, bu yolculukta edindiğin bilgi hazinesiyle yetinmeyip, kendini belli bir alanda uzmanlaştırmalısın. Kur'an, tefsir, hadis, felsefe, psikoloji, tarih, vb. hangisi olursa olsun aklından çıkarma, her alanın ayrı bir güzelliği vardır. Önemli olan, o güzelliği keşfedip onda uzmanlaşmaktır. Unutma, dünya geçici bir konak, ölümün ansızın geleceği gerçeğini aklından çıkarma ahirete hazırlık yap. Rabbim, sana başarılar versin, yolunu açık etsin. Kalbimde her zaman senin için dualarım var, güzel kızım diye ekledi.

Rabia, dedesi ve ninesinin öğütlerini kalbine kazıdı. Bu öğütler sadece geleceği değil, doğru yolu da gösteriyordu. Gülümsedikten sonra: Teşekkür ederim dedecim, ninecim. Tavsiyelerinizi asla unutmayacağım dedi ve onlara sıkıca sarıldı. Okan Bey ve Süreyya Hanım, torunlarının geleceği için dualar ettiler. Çünkü biliyorlardı ki Rabia'nın hayatı, onların tecrübeleriyle aydınlanacak ve doğru yolda ilerleyecekti.

VAROLUŞSAL BİR UYANIŞ İÇİN: YEİS, ATALET VE HAKİKAT ARASINDA İLAHİYATÇI OLMAK

Prof. Dr. Osman Zahid ÇİFÇİ

Kıymetli Gençler, Hakikat Yolcuları,

Sözlerime, bugün kampüs koridorlarında, kantin köşelerinde ve zihinlerinizin en karanlık odalarında yankılanan o fısıltıyı, o “gelecek kaygısı” denen putu yıkarak başlamak istiyorum. Görüyorum ki birçokunuzun ufkunu, “mezun olunca ne olacağım?” sorusu, daha doğrusu “devlete kapağı atabilecek miyim?” endişesi karartmış durumda. Açık konuşacağım: Eğer İlahiyat Fakültesi’nin kapısından içeri, elinizde bir diploma ile “garanti maaş” kuyruğuna girmek için girdiyseniz, baştan kaybettiniz. Sizler, peygamberlerin mira-

sına talip olanlarsınız; bir memuriyet kadrosuna değil.

Bugün “atamalar azaldı, kadrolar doldu” diye yeise kapılmak, rızkın sahibine karşı bir itimatsızlık, hatta gizli bir isyandır. Unuttunuz mu? **“Yeryüzünde yürüyen her canlının rızkı, yalnızca Allah’a aittir.”** (Hûd, 11/6). Allah’ın vaadi haktır. Siz Allah’ın dine, ilme ve hakikate hizmet ederseniz, Allah sizi zayi eder mi sanıyorsunuz? Sizin endişeniz rızık değil, “liyakat” olmalıdır. Derdiniz makam değil, “donanım” olmalıdır.

BATI KARŞISINDA EPİSTEMOLOJİK KÖLELİK VE AŞAĞILIK KOMPLEKSİ

Bugün İslam dünyasının ve sizlerin en büyük hastalığı, Batı karşısında duyulan aşağılık kompleksidir. Batı’yı ya körü körüne kutsuyor ya da hamasi bir retorikle görmezden geliyorsunuz. İkisi de acziyettir. Batı düşüncesi, son birkaç yüzyıldır ürettiği bilimsel ve teknik bilgiyle tahakküm kurmuş olabilir; ancak ahlaki ve manevi anlamda derin bir buhranın içindedir. Sizler, bu buhranı okuyacak doktorlar olmalısınız, o hastalığa imrenecek hastalar değil!

Modernitenin parlak vitrin-

lerine aldanmayın. Onların sunduğu felsefe, insanı maddeye indirgeyen, ruhu yok sayan bir hiçlikten ibarettir. Ancak düşmanı tanımadan, onunla mücadele edemezsiniz. Yabancı dil öğrenmek, sizin için lüks değil, bir cihat meselesidir. İngilizceyi, Arapçayı, Farsçayı, Almancayı; Batılılardan daha iyi bilmek zorundasınız. Neden mi? Onların kaynaklarına inip, ilişkilerini yüzlerine vurmak için. Onların kavramlarıyla değil, kendi kavramlarımızla konuşabilmek için. Taha Abdurrahman'ın dediği gibi, "Bilgi üretmeyen, bağımsızlığını kazanamaz." Eğer siz Batı'nın kavramlarını ödünç alarak İslam'ı anlatmaya çalış-

şırsanız, zihnen sömürgeleşmişsiniz demektir. Dil bilmek, size dünyayı açar; ama o dili, İslam'ın ahlaki ufkunu insanlığa haykırmak için kullanacaksınız, Batı'ya şirin görünmek için değil.

METODOLOJİK BİR ZIRH: İBN HALDUN VE TAHA ABDURRAHMAN

Derslerde ısrarla üzerinde durduğum isimler, entelektüel birer süs değildir. İbn Haldun'u okumanızı istemem, tarihin döngüsel olduğunu, medeniyetlerin yükselip çöktüğünü, şu anki mağlubiyetimizin nihai son olmadığını anlamanız içindir. "Mukaddime"yi okumayan, toplumu

okuyamaz. Toplumu okuyamayan, din anlatamaz. İbn Haldun size, olaylara "sünnetullah" çerçevesinden bakmayı, sebep-sonuç ilişkilerini analiz etmeyi öğretir.

Keza Taha Abdurrahman... Modern dünyada ahlaklı bir varlık olarak kalabilmenin, "müdevvel" (ödünç alınmış) akılla değil, "müeyyed" (desteklenmiş) akılla düşünmenin yolunu gösterir. Felsefe, inancınızın altını oyan bir düşman değil; bilakis inancınızı tahkim eden, bakış açınızı keskinleştiren bir araçtır. Düşünmekten korkmayın. Sorudan korkmayın. İman, sorulardan kaçarak değil, soruların üzerine gidip hakikati bularak kaim olur.

ATALET VE MAZERET YOKTUR!

“Hocam şartlar zor, kitaplar pahalı, zaman yok...” Bunlar acizlerin mazeretidir. **“İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır.”** (Necm, 53/39). Bu ayet, ilahi bir adalet yasasıdır. Çalışmadan, ter dökmeden, uykusuz kalmadan ne dünyada ne de ahirette bir nasibiniz olabilir. Resûlullah (s.a.s.),

“İki günü eşit olan ziyan-dadır” buyururken, siz nasıl olur da yıllarınızı sadece vize-final ezberleriyle heba edersiniz?

Üniversite yılları, diploma ya giden bir bekleme süresi değil, şahsiyetinizin inşa dönemidir. Memuriyet kapıları kapalıymış... Varsın kapalı olsun! Sizin ilminiz, ahlakınız ve gayretiniz öyle bir seviyeye gelmeli ki, ku-

rumlar sizi değil, siz kurumları seçmelisiniz. Ya da kendi yolunuzu açmalısınız. İslam tarihi, saraylardan maaş beklemeden dünyayı aydınlatan âlimlerle doludur. İmam Ebu Hanife, sistemin çarklarına girmemek için hapsi göze almadı mı? Ahmet b. Hanbel, hakikat uğruna kırbaçlanmadı mı? Siz hangi konforun peşindesiniz?

SON SÖZ: VAZİFE VE UMUT

Umutsuzluk, mümine haramdır. Çünkü umutsuzluk, Allah’ın kudretine sınır çizmektir. Sizler, “La galibe illallah” (Allah’tan başka galip yoktur) diyen bir medeniyetin çocuklarıdır. İçinde bulunduğunuz şartlar ne kadar ağır olursa olsun, potansiyeliniz bunların üzerindedir.

Ancak bu potansiyel, “armut piş ağzıma düş” diyerek ortaya çıkmaz.

- 1. Okuyacaksınız:**
Sadece ders kitaplarını değil; Doğu’yu, Batı’yı, tarihi, felsefeyi, sosyolojiyi yutacaksınız.
- 2. Dil Öğreneceksiniz:**
Dünyanın neresine giderseniz gidin, davanızı anlatacak bir lisanınız olacak.
- 3. Ahlaklı Olacaksınız:**
Bilginiz kibrinizi değil, tevazunuzu ve sorumluluğunuzu artıracak.

Bugün silkinin. Üzerinizdeki ölü toprağını atın. Sizden beklenen, sıradan bir hayat sürmek değil, çağa yön verecek bir ruhu diriltmektir. Unutmayın, Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: **“Gevşeklik göstermeyin, üzüntüye kapılmayın. Eğer inanmışsanız, üstün gelecek olan sizsiniz.”** (Âl-i İmrân, 3/139).

Yolunuz çetin ama şerefli. Allah yar ve yardımcınız olsun.

Ahenk

Kül rengi bulutlar asılı gökyüzünde,
Gün batımının kan kırmızısı
Çürüyen bir sessizlik gibi yayılır ufka
Ama, uzakta bir çizgi var hâlâ
İnce bir mavi, dirençle parıldayan.
Yeşil, kırık dallarda yeniden filiz arıyor,
Sarı, solgun bir mum alevi gibi titriyor odada
Siyah, bütün boşlukları içine çekiyor
Ama içinden doğan beyaz,
Küçük bir nefes gibi çoğalıyor.
Her rengin gölgesi, bir yara izi;
Her rengin ışığı, gizli bir dua.
Kasvetin koynunda umut saklıdır,
Bir gün griyi aşan bir gökkuşağına uyanırız.

Serdar ŞAHİN

22022 Mezunu

Konuşmacı: Tulekâ nedir?

H.A: Tulekâ Medine'ye hicret ettikten sonra Müslüman olanlar değil miydi?

Konuşmacı: Öyle miymiş?

H.A: Yani şöyle, galiba şöyle; Mekke'nin fethinden sonra Müslüman olanlar.

Konuşmacı: [Gülerek] Kızımız biliyor!

H.A: Mantık işte.

Konuşmacı: Fakülte dergimiz için bir kelime soruyoruz da, vaktiniz var mı?

R.G: Selam, tabii buyur. Çok zor olmasın ama vize haftasındayız zaten kafalar dolu

Konuşmacı: Yok, aslında bir terim "Tulekâ" ne demek, bir tahminin var mı?

R.G: "talak" ile bir bağlantısı var mı? T-L-K kökünden geliyor sonuçta. Boşanma ya da serbest kalma gibi bir şey olabilir mi?

Konuşmacı: Çok yaklaştın! Kelime anlamı gerçekten de "serbest bırakılanlar" demek. Peki, İslam tarihi bağlamında düşünürsek, kimlere deniyor olabilir?

R.G: ...

Konuşmacı: Mekke'nin fethi desem.

R.G: Ha! Fetih zamanı Müslüman olanlar mı o zaman? Hani Peygamberimiz herkesi affetmişti ya, "Gidin, hepiniz serbestsiniz" demişti. Onlar mı?

Konuşmacı: Tam üstüne bastın! Mekke fethinden sonra İslam'ı kabul eden ve Hz. Peygamber'in genel af ilan ederek serbest bıraktığı Kureyşlilere "Tulekâ" deniyor. Peki, o gruptan en bilindik kim var? Yani Mekke fethinden sonra Müslüman olan tanınmış bir sahabe?

R.G: Ebu Süfyan! O fetihten hemen önce ya da fetih günü Müslüman olmuştu galiba, değil mi?

Konuşmacı: Aynen öyle, harikasınız! En meşhur örneklerden biri Ebu Süfyan. Çok teşekkürler katkınız için.

R.G: Rica ederiz, sayende vizelerden önce bir genel kültür bilgisi tazelemiş olduk.

Konuşmacı: Tuleka ne demek?

D.T: Bilmiyorum.

Konuşmacı: Birazcık mantık yürütsek?

D.T : Tuleka... Gerçekten bilmiyorum.

Hiç zihnimde canlanmıyor şu an.

Zormuş.

Konuşmacı: İslam tarihinden diyelim.

D.T : İslam tarihinde olduğu çağrıştırdı zaten de ama Tuleka...

Konuşmacı: Peki, teşekkür ederiz.

D.T : Rica ederim. Ne demek?

Konuşmacı: Tuleka ne demek?

N.Y : Kuş ismi gibi bir şey çağrıştırdı.

Hıhı, kuş ismi çağrıştırdı, tamam. Yani pek bir mantık da yok ama. böyle Türk... eski Türkçeden bir isim gibi. Yani o tarz bir şey ama başka hiçbir şey çağrıştırmadı.

Konuşmacı: Bir de şey sorsak; Mekke'nin fethinden sonra Müslüman olan birisinin ismini verin desek kim olur? Tanıyor musunuz öyle birini sahabeden?

N.Y: Çok vardır eminim de...

Konuşmacı: Mesela savaşlardan aklınıza gelebilir.

N.Y : Çok vardır eminim de...

Konuşmacı: Kızlar sizde var mı?

N.Y : Ebu Süfyan. İlk olarak o var zaten.

Konuşmacı : Tamamdır, teşekkür ederiz sağ olun.

Konuşmacı : Tulekâ kelimesi ne demek?

S.Y : Hiçbir fikrim yok.

Konuşmacı : İslam tarihlerinde Tulekâ? Oradaki sesli harfleri çıkar mesela.

S.Y: T-L-K. Talak?

Konuşmacı : Çok doğru. Talak ama tam talakla bağlantısı az. Talak, ayrılmış, boşanmış gibi düşünebilirsin.

S.Y : Ama kelime tam olarak oradan da gelmiyor. Evet, çağrıştıyor. Yani evlilik, boşanma ile alakalı bir şey... Ama İslam tarihinde. Evlilik, boşanma ile alakalı değil. Kelime olarak sözlük anlamı itibarıyla oradan... Talak vermek, almak mı bir şey acaba?

Konuşmacı : Yok.

S.Y : Ama yine iyi mantık yürüttüm (gülerek) Bilemeyeceğim şu an. Duydum ama anlamını veya kullanıldığı yerleri bilmiyorum.

Konuşmacı : Tamamdır. O zaman söyleyelim. Tulekâ, Mekke'nin fethinden sonra Müslüman olmuş Kureyşlilere deniliyor.

S.Y : Himm.

Konuşmacı: Mesela böyle birini tanıyor musun? Hicretten sonra Müslüman olmuş Kureyşli?

S.Y : Bilmiyorum şu an aklıma gelmiyor.

Konuşmacı : Tamamdır, o zaman biz söyleyelim: Ebu Süfyan.

S.Y : Ha, tamamdır. Hatırladım

لا تقرب إليكم اليوم

Konuşmacı : Tulekâ nedir?

N. K. : Tulekâ... Arapça bir isimmiş gibi. Tulekâ bana göre yani çağrıştırdığı şey olarak "talak" geliyor aklıma, T-L-K'den.

Konuşmacı : Evet.

N. K. : O da bir hak yani. Boşanma hakkı mıydı? Öyle bir şey gibi... çağrıştırıyorum şu an. Tam anlamıyla kelimeler aklıma gelmediği için kurmaya çalışıyorum. İslam Hukuku dersine binaen... T-L-K, talaktan geliyormuş gibi hissediyorum ve bence bir hak yani. Verilmiş bir hak, ayrıcalık ya da... talak... düşmek, düşmesi...

Konuşmacı : Evet, kelime anlamı olarak doğru gidiyorsun. Talaktan doğru.

N.K. : Tamam.

Konuşmacı : İslam tarihinde bir kelime.

N.K. : Himm. Kelimeyi bir daha alabilir miyim?

Konuşmacı : Tulekâ.

N.K. : Hanımlara verilmiş haklar mı?

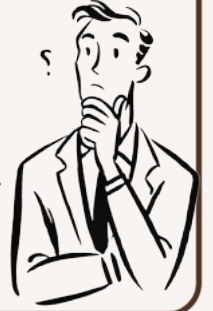
Konuşmacı : Tam olarak değil ama iyi ilerledin, güzel tahmindir. Şöyle; Mekke'nin fethi sırasında Müslüman olan Kureyşlileri ifade eden bir terim.

N.K. : Aa... Çok yanlış yerden yaklaşmışım şu an

Konuşmacı : Ama talaktan doğru, sözlükte "azat edilmiş ve serbest bırakılmış" anlamındaki kelime..

N.K. : Evet, terminolojik olarak o geldi. Çok teşekkür ederim.

Konuşmacı : Biz teşekkür ederiz.

Konuşmacı : Tulekâ ne demek?

F.Ü-A.Ü. : Tulekâ... Arapçadan da yani çağrıştırıyor... Sen IV. notu dökmedin mi ya?

Konuşmacı : Arapçadan da çıkabilir.

F.Ü-A.Ü. : Tulekâ, Talekâ... Oradan bakmıyoruz. Tulekâ... Ay hiç tanıdık gelmedi, hiçbir şey çağrıştırmadı.

Konuşmacı : İslam tarihinden... İlla oralardan çağrıştırmasın gene de.

F.Ü-A.Ü. : Yani talak olarak boşanma gibisinden bir şey olabilir.

Konuşmacı : Evet, kelime anlamı olarak onu çağrıştırıyor. Ama İslam tarihinde biraz daha farklı.

F.Ü-A.Ü. : Böcek, ağaç falan hiçbir şey çağrıştırmadı.

Konuşmacı : Hiçbir şey çağrıştırmadı mı? Talak dedin...

F.Ü-A.Ü. : Yani o biraz dediğin gibi sanki mantıklı geldi de... Tulekâ mıydı?

Konuşmacı : Evet

F.Ü-A.Ü. : -Bende yok. -Bende hiç yok

Konuşmacı : Şimdi öğreniyoruz. Mekke'nin fethinden sonra Müslüman olan Kureyşlileri ifade eden bir terim.

F.Ü-A.Ü. : Öyle miymiş?

Konuşmacı : Evet. Peki, Mekke'nin fethinden sonra Müslüman olan bir kişi istesek sizden?

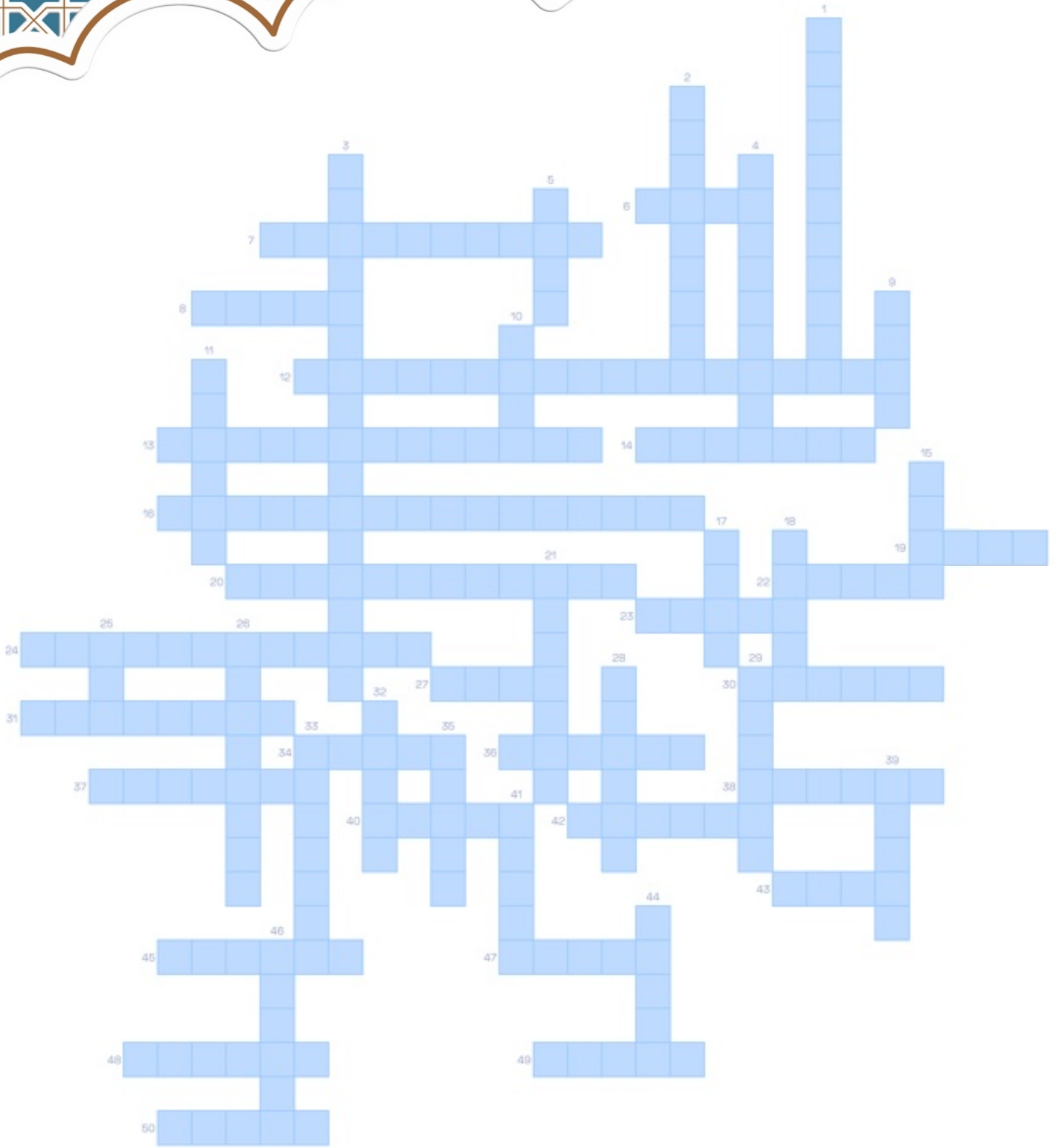
A.Ü. : Ebu Süfyan.

Konuşmacı : Doğru, aradığımız cevap. Teşekkür ederiz.

F.Ü-A.Ü. : Rica ederiz, sağ olun.

BULMACA

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Ayet veya sûrelerin iniş sebebini araştıran ilim dalı.
2. Osman Zahid Çiftçi hocamızın öğrencilerine defaatle okumalarını tavsiye ettiği kitap.
3. Neredeyse her dersinde “Dua edelim inşallah” diyen hoca.
4. Bu sene fakültemizde “Kadim İcazet Geleneğinin İhyası” programıyla hadis icazeti veren hocamız.
5. Kur’an-ı Kerim’in her beş sayfadan oluşan bölümü.
9. Fıkıh ilminde yapılması dinen kesin ve bağlayıcı olarak istenen işler.
10. İslam hukukunda asıl hükmü koyan, kanun yapıcı anlamında Allah için kullanılan kavram.
11. Mantık ilminde doğruluğu veya yanlışlığı kesin hükme bağlanabilen haber nitelikli söz.
15. İslam hukukunda borç ve taahhüt altına girme, sözleşme.
17. Hadis ilminde bir hadisi sonraki nesillere aktaran kişi.
18. Hz. Peygamber’in fiziki özelliklerini, ahlakını ve karakterini anlatan edebî ve ilmi eser türü.
21. Konya’da bulunan, Anadolu Selçuklu dönemine ait tarihî medrese.
25. İslam sanatı ve estetiğinin en önemli kollarından biri olan güzel yazı sanatı.
26. Dini ilimlerin bütününe verilen genel ad.
28. Din eğitiminde bireyin yaratılıştan getirdiği temiz inanma yeteneği ve temiz öz.
29. Kur’an-ı Kerim’i tecvid kurallarına uygun şekilde güzel bir edayla okuma.
32. Fıkıhta mubahlık, bir şeyin yapılmasının veya yapılmamasının serbest olması durumu.

33. “Gel, ne olursan ol yine gel” sözüyle bilinen büyük mutasavvif.

35. Kelam ilminde evrenin sonradan yaratıldığını savunan kozmolojik delil.

39. Hadis ilminde metni Hz. Peygamber’e ulaştıran güvenilir raviler zinciri.

41. Kelam ilminde Allah’ın zatından ayrılmayan ezeli nitelikleri.

44. Arap dili ve belagatinde bir sözün benzetme amacı gütmeyen başka bir anlamda kullanılması.

46. İslam dünyasında Meşşai ekolünü takip eden filozoflara verilen ad.

SOLDAN SAĞA

6. Din sosyolojisi ve felsefesinde kutsal olan ile olmayanı ayıran sınır.

7. Sınıf tahtasını sildikleri için öğrencilerine her seferinde “شكراً سلمت يداك” diyerek teşekkür eden hocamız.

8. İslam medeniyetinde dinî, ilmî ve sosyal kurumların hamisi olan hayır sistemi.

12. Abdülhakim Refaan hocamızın öğrencilerine genellikle hitap şekli.

13. Kur’an’da ismi geçen tek sahibi.

14. İslam dünyasında yüksek düzeyde dinî ve ilmî eğitim verilen geleneksel eğitim kurumu.

16. Büyük İslam ilmi hali ve Hukuk-i İslamiyye ve İstılahat-ı Fıkhiyye Kamusu adlı eserlerinin yazarı olup bir dönem Diyanet İşleri Başkanlığı da yapmış olan Cumhuriyet dönemi fıkıh ve tefsir alimi.

19. İslam tefekkür tarihinde otorite kabul edilen ve taklit edilen büyük âlim.

20. Fakültemizin Temel İslam Bilimleri Bölüm Başkanı.

22. Hadis ilminde rivayetin senedinde veya metnindeki gizli kusurları inceleyen ihtisas dalı.

23. Bir sözün zahirî anlamı dışında derin ve batınî manasını ortaya çıkarma faaliyeti.

24. Tasavvuf felsefesinde her şeyin tek

bir varlıktan ibaret olduğunu savunan doktrin.

27. Hadis usulünde adalet ve zabt sahibi raviye verilen ad.

30. Kur’an ayetlerinin anlamlarını, edebî sanatlarını ve tarihî arka planını açıklayan şerh çalışması.

31. Kelam ilminde şahidden gaibe ulaşma yöntemi.

34. Fıkıh ilminde yapılmasının veya yapılmamasının dinen eşit derecede serbest bırakıldığı durum.

36. Doğru düşünmenin ve akıl yürütmenin yöntemlerini, kurallarını ve ölçülerini inceleyen temel disiplin.

37. Tasavvufta nefsi kötülüklerden arındırma ve kalbi temizleme süreci.

38. Bir ravinin görüşmediği hocadan işitmiş izlenimi vererek hadis rivayet etmesi.

40. Hz. Peygamber’in söz, fiil ve takrirlerini inceleyen temel İslami ilim dalı.

42. “İhyâu Ulûmi’l-Dîn” adlı eserin müellifi.

43. Hz. Peygamber’in vefatından sonra yaşamış müctehidlerin dinî veya amelî bir mesele üzerinde fikir birliğine varmaları.

45. İslam mantık geleneğinde doğruluğu kesin öncüllerden hareketle yapılan kıyas metodu.

47. Dervişlerin zikir ve ibadet etmek için toplandıkları mekân.

48. Senedinde kopukluk bulunan zayıf hadis türlerinden biri.

49. Evrenin Tanrı tarafından yaratıldığını ve Tanrı’nın evrene müdahale ettiğini savunan felsefî ekol.

50. Hakkında açık hüküm bulunmayan bir meselenin hükmünü ortak illete dayanarak belirleme yöntemi.

“Filistin: Bitmeyen Kıyam” Konferansı Gerçekleşti

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Filistin davasının önemli isimlerinden Majed Hasan Ebu Kutaish'i ağırladı. “Filistin: Bitmeyen Kıyam” başlıklı konferans, öğrencilerin, akademik kadronun ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin yoğun katılımıyla fakültenin konferans salonunda gerçekleştirildi.

Şehid Yahya Sinvar'ın zindan arkadaşı olan Majed Hasan Ebu Kutaish'in konuk olarak katıldığı program büyük bir ilgi gördü. Etkinlikte Filistin mücadelesinin dünü, bugünü ve geleceği bizzat tanıklıklar üzerinden ele alındı. Majed Hasan Ebu Kutaish, Şehid Yahya Sinvar ile geçirdiği Filistin halkının işgale karşı sergilediği destansı direnişin herkesçe bilindiğini belirterek Aksa Tufanı'nın İsrail kamuoyunda nasıl bir etki bıraktığı üzerinde durdu. Bitmeyen Kıyam, vurgusu yapan Ebu Kutaish, Filistin'in sadece Filistinlilerin değil, tüm İslam aleminin onur mücadelesi olduğunu belirtti.

Ebu Kutaish'in konuşması, Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sami Samancı tarafından simultane tercüme edildi.

Boykot Duyarlılığı Projesine TÜBİTAK Desteği

Fakültemiz öğrencisi ve proje yürütücüsü Büşra Öztürk ile proje ortakları Rufeide Erva Tosun, Rüveyda Altınpınar ve Fatıma Zehra Ateş tarafından, Doç. Dr. Furkan Çakır danışmanlığında hazırlanan “Tüketici Aktivizmi Bağlamında Üniversite Öğrencilerinde Boykot Duyarlılığı: Selçuk Üniversitesi Örneği” başlıklı araştırma projesi, TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmeye hak kazanmıştır. Üniversite gençliğinin toplumsal ve ekonomik farkındalık düzeyini boykot bilinci ekseninde ele alan proje; öğrencilerin bu konudaki algı, tutum ve duyarlılıklarını bilimsel yöntemlerle incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında elde edilecek verilerin, gençlerin toplumsal reflekslerini ortaya koyması ve ilgili literatüre katkı sunması beklenmektedir.

Fakültemiz öğrencileri, 30 Altı Gençlik Zirvesi'ne Katıldı

Fakültemiz öğrencileri, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

tarafından düzenlenen “30 Altı Gençlik Zirvesi – İlahiyat” programına katılarak önemli bir organizasyonda yer aldı. 25 Şubat 2026 tarihinde gerçekleştirilen zirve, İlahiyat ve İslami İlimler alanında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin akademik, mesleki ve entelektüel gelişmelerine katkı sunmayı amaçlamaktadır. Türkiye'nin farklı illerinden ilahiyat öğrencilerinin katılım sağladığı program, gençlerin çok yönlü bir bakış açısı kazanmalarına zemin hazırladı.

Dünya Arapça Günü Etkinliği Düzenlendi

Fakültemiz Arap Dili ve Belagati Anabilim Dalı ile öğrencilerimizin katkılarıyla, 18 Aralık 2025 Dünya Arapça Günü dolayısıyla bir etkinlik programı düzenlendi. Arapçanın kültürel, edebî ve ilmi mirasına dikkat çekmeyi ve öğrencilerin dil becerilerini sosyal etkinlikler aracılığıyla geliştirmeyi amaçlayan program kapsamında öğrenciler tarafından Arapça skeçler sahnelendi; dil ve kültür temalı bilgi yarışmaları düzenlendi. Ayrıca dijital öğrenme araçlarının da kullanıldığı Kahoot bilgi yarışması ile programa interaktif bir boyut kazandırıldı. Öğrencilerin yoğun ilgi gösterdiği etkinlik, eğlenceli ve öğretici içeriğiyle katılımcılardan takdir topladı.

Peygamberler Temalı Materyal Sergisi Düzenlendi

Fakültemiz, Kur'an-ı Kerim'de geçen peygamber kıssalarını görsel sanatlar ve eğitim materyalleriyle buluşturan anlamlı bir etkinliğe ev sahipliği yaptı. "Hz. Muhammed ve Kur'an'da Geçen Peygamberler Temalı Materyaller Sergisi" 5 Mayıs Salı günü saat 11.00'de fakültemiz fuaye alanında düzenlenen açılışla ziyarete açıldı. Fakültemizin geleneği haline gelen ve küratörlüğünü fakültemiz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Ali Bayer'ın üstlendiği sergide, peygamberlerin tebliğ mücadeleleri ve Kur'an-ı Kerim'de zikredilen tarihi olaylar, el emeği üç boyutlu maketler ve görsel tasarımlarla sergilendi. Özellikle Hz. Nuh'un Gemisi ve tufan hadisesi gibi sembolik anlatımların titizlikle hazırlandığı dioramalar (maketler), ziyaretçilerin büyük beğenisini topladı. Soyut tarihi hakikatleri ve dini kavramları zihinlerde daha kalıcı hale getirmeyi amaçlayan sergi, ilahiyat eğitiminde görsel materyal kullanımının önemini de gözler önüne serdi. Öğrencilere peygamberlerin hayatını ve Kur'ani mesajları sanat yoluyla yeniden tefekkür etme imkânı sunan çalışmalar, klasik eğitimin sınırlarını aşarak interaktif bir öğrenme ortamı oluşturuyor.

"Endülüs Okulu" Paneli Düzenlendi

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ile Türkiye İlahiyatlar Akademisi Öğrenci Topluluğu tarafından, ÜNİDES 5. Dönem Proje Destekleri kapsamında hazırlanan "Endülüs Okulu" adlı panel gerçekleştirildi. İki gün sürecek etkinlikte Endülüs medeniyetinin tarih, bilim, sanat ve mimari mirasının genç nesle tanıtılması amaçlandı.

Selçuk Üniversitesi Müze Binası'ndaki etkinliğe Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ahmet Ak, Dekan Prof. Dr. Yusuf Acar, İl Müftüsü Prof. Dr. Ali Öge, akademisyenler ve öğrenciler katıldı.

Panel öncesi Endülüse Vefa: Taşa İşlenen Medeniyet Fotoğraf Sergisi açılarak atölye çalışmaları sergilendi.

Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Yarışması Düzenlendi

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Ramazan ayının manevi iklimini gençlerle paylaşmak amacıyla anlamlı bir programa ev sahipliği yaptı. 12 Mart 2026 tarihinde Üniversitemiz Genç Hanım ve Genç Adım toplulukları iş birliğiyle Fakültemizde

Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Yarışması gerçekleştirildi, ardından öğrencilerimiz ve hocalarımız iftarda bir araya geldi.

Genç hafızların ve kıraat sevdalılarının yeteneklerini sergilediği yarışmada jürinin yanında tüm misafirler de tilavetleri oylayarak bu heyecana ortak oldular. Yarışmanın ardından, Selçuk Üniversitesi öğrencilerine yönelik düzenlenen iftar yemeğine geçildi. Birlik, beraberlik ve kardeşlik bağlarının güçlendiği sofrada öğrenciler, Ramazan ayının bereketini hep birlikte paylaştı.

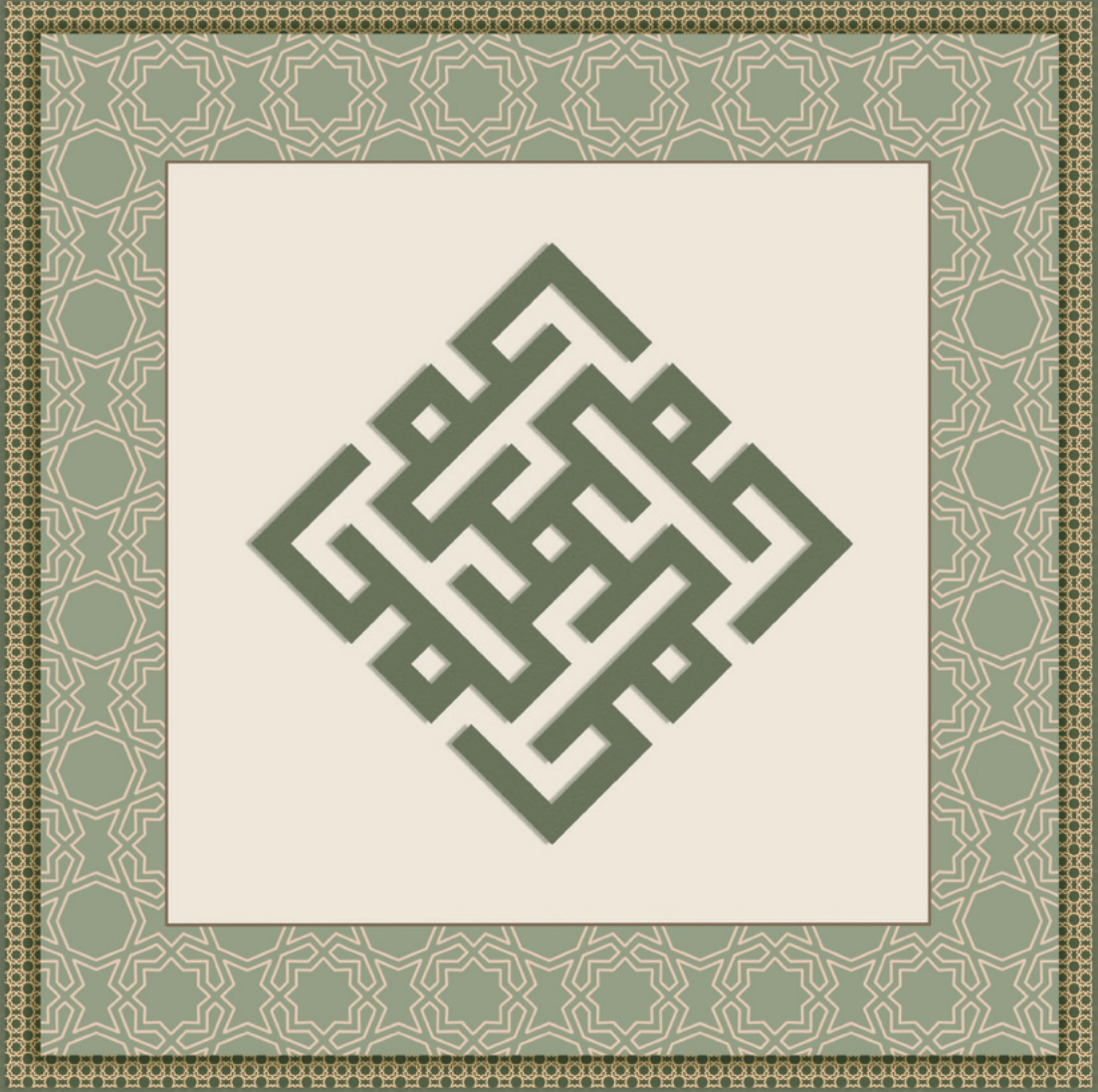

Dr. Ömer Demirbağ'dan "Gülzâr-ı Kelâmda Hz. Peygamber" Konferansı

Fakültemiz, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Dr. Ömer Demirbağ'ın konuk olarak katıldığı "Gülzâr-ı Kelâmda Hz. Peygamber" konulu konferansa ev sahipliği yaptı. Dr. Demirbağ konuşmasında, şiirin Kabe duvarına tırmanabilen tek sanat olduğunu, yeryüzünde kendisi için en fazla şiir söylenen kişinin Hz. Peygamber olduğunu, Hz. Peygamber için yazılan şiirlerin özel isimlerle kategorize edildiğini, müslüman olan tüm millet ve toplumların Hz. Peygamber'e olan sevgilerini öncelikle kendi lisanlarındaki mevlid-i şeriflerle dile getirdiklerini ruhlara dokunan, kalplerde iz bırakan bir tonda ifade etti.

Rufeyde Erva Tosun

Çizim: Büsra Nur Elhan

İlk sayımızda olduğu gibi dergimizin bu sayısı da İsrail'in özellikle Gazze'deki üniversitelere, okullara, hastanelere, mülteci kamplarına, evlere, camilere ve kiliselere düzenlediği vahşi, barbar, insanlık ve hukuk dışı saldırıları nedeniyle hayatını kaybeden bilim insanları, öğrenciler, sağlık çalışanları, din adamları, gazeteciler, bebekler, çocuklar ve diğer masum sivillere ithaf edilmiştir. İsrail'in aylardır sürdürdüğü ve artık sınır tanımayarak Lübnan, İran ve Yemen'e de sıçlattığı bu saldırganlık, bölge halklarına yönelik topyekûn bir soykırım ve yıkım politikasına dönüşmüştür. Gazze'de evi kullanılamaz hale gelen, yaşam alanları yok edilerek vatanlarını terk etmeye zorlanan iki milyondan fazla Gazzeli'nin insani ihtiyaçlara ulaşması hala engellenirken, saldırıların Lübnan, İran ve Yemen gibi bölge ülkelerinin egemenliklerini ve sivil yaşamını hedef alacak şekilde genişlemesi, uluslararası güvenliği bütünüyle tehdit etmektedir. Yaşanan bu insanlık dışı muameleler ve sınırtanımayan saldırılar, başkenti Doğu Kudüs olan tam bağımsız bir Filistin devletinin kurulmasını her zamankinden daha zorunlu kılmaktadır. İsrail'in uluslararası hukuka, egemenlik haklarına, insan hak ve hürriyetlerine aykırılık içeren tüm bu işgal, katliam ve saldırıları suçtur; bu barbarlığın sorumlularının uluslararası mahkemeler önünde yargılanması ve hesap vermesi gerekmektedir.

Just as with our first issue, this issue of our journal is dedicated to the scientists, students, healthcare workers, clergy, journalists, babies, children, and other innocent civilians who lost their lives due to Israel's brutal, barbaric, inhumane, and unlawful attacks on universities, schools, hospitals, refugee camps, homes, mosques, and churches in especially Gaza. This aggression, which Israel has sustained for months and has now extended beyond borders to target Lebanon, Iran, and Yemen, has turned into a policy of total genocide and devastation against the peoples of the region. While more than two million Gazans, whose homes have been rendered uninhabitable and who have been forced to leave their homeland after their living spaces were destroyed, are still being prevented from accessing basic humanitarian needs, the expansion of these attacks to target the sovereignty and civilian life of regional countries like Lebanon, Iran, and Yemen completely threatens international security. These inhumane treatments and boundless attacks make the establishment of a fully independent Palestinian state with East Jerusalem as its capital more imperative than ever. All of Israel's occupations, massacres, and attacks, which violate international law, sovereign rights, human rights, and freedoms, constitute crimes; those responsible for this barbarism must be tried and held accountable before international courts.

Bu Sayıda:

Ayla Nida ÖZDOĞAN • Beyzanur GÜRBÜZ • Büşra Nur ELHAN • Çiğdem Çiçek KAYA • Eda Nur KAYA
Doç. Dr. F. Şeyma BOYDAK • Feyza YILMAZ • Havva YILMAZ • Hulusi DURMUŞ • Arş. Gör. Mehmet KOÇ
Prof. Dr. Mithat ESER • Arş. Gör. Dr. Muhammed Ali SÖYLEMEZ • Doç. Dr. Mustafa YÜCEER
Prof. Dr. Osman Zahid ÇİFÇİ • Doç. Dr. Ömer Faruk AKPINAR • Rufeyde Erva TOSUN • Senanur YAMAN
Serdar ŞAHİN • Öğr. Gör. Dr. Süleyman KILIÇ • Arş. Gör. Şaziye Gül KOKULU
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sami SAMANCI • Arş. Gör. Dr. Yusuf BÜYÜKYILMAZ